Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 160 (1155) | Łódź, Wtorek 12 Lipca 1927 | פינפטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג יב תמוז תרפ״ז. | Nr. 160 (1155

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71.

שרעקליכע ערד - ציטערניש אין ירושלים.

ירושלים, 11. (י.ט.א. טעלעגראפיש). היינט איז דא פארגעקומען א שרעקליכע ערד-ציטערניש.

א סך הייזער זענען איינגעפאלען. פערהאן זעהר פיל פערוואונדעטע. די היזקות זענען גרוים. פרטים פעהלען.

מ'האט זיך נאך נישט פערשטענדיגט...

ווארשא, 11. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). אויף דער נעכטיגער זיצונג פון שטאט-ראט האט בעזאלט געווערהלט-ווערען א נייער וויצע-פרעזידענט פון שטאט-ראט און אלע קאמיסיעס. נאכדעם ווי פרעזעס דער. יאוואראווסקי עפענט די זיצונג און איז מודיע, אז מ'דארף צוטרעטען צו וועהלען א נייעם וויצע-פרעזידענט ערקלערט אדוו. ווילטשינסקי, אז די גרופען האבען זיך נאך וועגען דעם נישט פערשטענדיגט.

דאן לעגט פאר דער. יאוואראווסקי, אז מ'זאל צוטרעטען וועהלען די פערשידענע קאמיסיעס. אבער דא ערקלערט מען שוין מצד די פ.פ.ס., אז וועגען דעם איז נאך נישט געקומען צו קיין פערשטענדיגונג. צוליב דעם שליסט דער. יאוואראווסקי די זיצונג.

מארד און זעלבסטמארד פון אן 18-יאהריגען פערליבטען.

ווארשא, 11 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). ביים סטרוש אויף מארגאווא 59 האט זיך אויסגעהאלטען דער 18 יאהריגער וולאדיסלאוו איוואקאווסקי אלס זיין געהילף. איוואקאווסקי האט זיך געליבט אינ'ם סטרוש'ס 13-יאהריגע טאכטער, א שילערין פון א „פאווישעכנע" שולע.

די שילערין פלעגט מאכען איהרע לעקציעס אין דער וואוינונג פונ'ם הויזווירט, וועלכער איז ארויסגעפאהרען אויף זומער-וואוינונג.

נעכטען האט מען די שילערין געפונען א דערמארדעטע אין דעם 18-יאהריגען וולאדיסלאוו אין קארידאר אויפגעהאנגען אויף א פאסעק. אינ'ם בריף, וואס מ'האט ביי איהם געפונען, גיט אן דער מערדער און זעלבסטמערדער אלס סבה פון זיין טאט דאס, וואס זיין געליבטע האט אפגעווארפען זיינע ליבע-פארשלאגען.

סענאט וויל אויך זיך אליין פונאנדערלאזען.

ווארשא, 11 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) די קאנסטיטוציע-קאמיסיע פון סענאט האט היינט בעהאנדעלט דעם געזעץ וועגען פונאנדערלאזען דעם סיים. סענאטאר פוליע (כ. ד.) האט אריינגעגעבען אן אויסבעסערונג, אז דער דאזיגער בעשלוס פון סיים דארף אויך בעקומען די צושטימונג פון סענאט כדי ער זאל ווערען רעכטספערטיג. — ווייטער ווערט פארגעשלאגען אז אויך דער סענאט זאל האבען דאס רעכט זיך פונאנדערצולאזען מיט דער זעלבער מעהרהייט, נאר דאן דארף זי אויך האבען די צושטימונג פון סיים. חוץ דעם איז אויך אנגענומען געווארען די אויסבעסערונג, אז די דאזיגע בעשלוסען זענען נוגע נאר דעם איצטיגען סיים.

אויב דער פלענום פון סענאט זאל די דאזיגע אויסבעסערונג פון דער קאנסטיטוציע-קאמיסיע אננעהמען, וועט דאס געזעץ מוזען צוריקגעהן אין סיים און דאן וועט עס זיך טערציהען אין דער אונענדליכקייט.

ערמארדעט דעם אירלענדישען יוסטיץ-מיניסטער.

דער מארד זאל זיין אויסגעפיהרט צוליב א נקמה-אקט.

דובלין. 11 (ספ. טעל.) בעת דער אירלענדישער יוסטיץ-מיניסטער א'היגינס איז געפאהרען צו א גאטעסדינסט האבען דריי אומבעקאנטע אויסגעשאסען אויף איהם און שטערבליך פערוואונדעט.

לאנדאן. 11 (ספ. טעל) די ערמארדונג פונ'ם אירלענדישען יוסטיץ-מיניסטער א'הידזשינס, וועלכער האט איינציייטיג ערפילט דעם אמט פון אויסערן-מיניסטער האט ארויסגערופען א געוואלדיגע אויפרעגונג צווישען דער בעפעלקערונג. דער מיניסטער איז ערמארדעט געווארען בעת ער איז פון זיין וואוינונג געגאנגען אויף א גאטעסדינסט צום קאטויל [illegible] עפליכע הונדערט שריט פון זיין וואוינונג.

עטליכע יונגעלייט זענען איהם בעפאלען, אויסגעשאסען עטליכע מאל פערוואונדעט אין קאפ און אין בויך און אנטלאפען מיט אן אויטאמאביל. דער שווער פערוואונדעטער מיניסטער האט זיך נישט פערלוירען, האט ארויסגערופען א גלח, און געזאגט ווידוי און איבערגעלאזט א צוואה.

דער אירלענדישער פרעזידענט האט נעכטען ארויסגעלאזט אן אויפרוף אין וועלכען ער שאצט אפ מיט לויב דעם ערמארדעטען.

דער גענעראל-אדיוטאנט פון דער אירלענדישער פרייהייטס-ארמעע האט ארויסגעלאזט א מאניפעסט אין נאמען פון דע-וואלערא, אז די פרייהייטס-ארמעע האט נישט קיין שום שייכות צום מארד. מ'רעכענט, אז דער מארד איז אויסגעפיהרט געווארען דורך קרובים און פריינד פון געליטענע דורכ'ן נייעם געזעץ, וואס האט איינגעפיהרט טויט-שטראף פאר די, ביי וועלכע מ'האט געפונען הייס-געוועהר. דער ערמארדעטער מיניסטער איז געווען דעם מחבר פונ'ם נייעם געזעץ.

דער ערמארדעטער מיניסטער איז פריהער געווען אן אנהענגער פון דע וואלערא. אין 1921 י. האט ער זיך אנגעשלאסען צו דער רעגירונגס-פארטיי. אין 1922 י. איז אויף אן עהנליכען אופן ערמארדעט געווארען זיין פאטער.

יודישער הילפס-פעראיין „תומכי אורחים" 18 פאמארסקא 18

זונטאג, דעם 21-טען אויגוסט, ווערט איינגעארדענט דורך דעם הילפס-פעראיין „תומכי אורחים" פארק הערלענאוו

א גרויסע גארטען-פערוויילונג

מיט אן אויסערגעוועהנליך רייכע פראגראם, וואס לאדז האט נאך נישט בעוויזען צו זעהען.

שטיצט די אומזיסטע קיך! נעניטערס אין די וויטעדיגע אנאנסען.

בילעטען צום פרייז פון 1.50 און – 1 זל. צו בעקומען אין פעראיינס-קאנצעלאריע, פאמארסקא 18, טעגליך פון 11–2 און פון 5–9 אוו.

די פערוואלטונג.

א גליקליכע אפפאהרע!

צום אפפאהרען קיין אמעריקא פון מיין לאנג-יעהריגער פריינדין און כלה

פרל. בארטשע זייף

צו איהר פאטער, ווינש איך איהר א גליקליכע רייזע, אין דער האפנונג אויף א שנעל צוזאמענטרעפען זיך.

945

שלמה פיאסקאנירסקי.

הייל-פעדאגאגישע קורסען

פאר שוואכבעפעהיגטע און שווערערציהבארע קינדער, שפראכשטערונגען (שטאמלען, טויבשטומהייט)

Dr. med. A. Szmirgeld

נערווען-ארצט.

עלעקטריזאציעס, ליכטהיילטעראפיע.

CEGIELNIANA 6, tel. 51-89

עמפפאנגט פון 5 — 7 אבענד

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז נעכטען 6 א זייגער אוונט געשטארבען מיין גע-טרייער מאן, אונזער געטרייער פאטער, שוויגערפאטער, גרויספאטער, ברודער, שוואגער און אנקעל

נ. ע. לייב מאיר ז״ל אבא בן ר׳

(איז עלטער פון 51 יאהר).

די לויה קומט פאר היינט, דינסטאג, דעם 12. יולי ד. י., 2 א זייגער מיטאג פון טרויער הויז, קאשטשעלנא 3, וועגען וואס עס טיילען מיט

949

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטארבען אונזער הייסגעליבטער זוהן און ברודער נ. ע.

יודעל רוסאק

בן ר׳ מרדכי נ״י

(אין בליהענדען עלטער פון 21 יאהר).

די לויה קומט פאר היינט, דינסטאג, ד. 12. יולי ד. י. 1 א זייגער מיטאג פון ראדאגאשטשער שאסעע, וועגען וואס עס טיילען מיט אלע קרובים, פריינד און בעקאנטע

951

די טיפטרויערנדע פאמיליע.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטארבען אין בליהענדען עלטער פון 3 יאהר אונזער הייסגעליבטע טאכטער און שוועסטער נ. ע.

פייגע (פעלא) רובינע

די לויה קומט פאר היינט, דינסטאג, 8 א זייגער נאכמיטאג פון טרויער-הויז שקאל א 7, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע

סיים ווערט נישט פונאנדערגעלאזט

וואַרשאַ. 11 (טעלעפאָניש! פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אין דער פרעסע האָבען זיך בעוויזען קלאַנגען, אַז די רעגירונג האָט בדעה פאַנאַנדער-צולאָזען דעם סיים. ווי אייער קאָרעספּאָנדענט דערוואוסט זיך זענען די קלאַנ-גען אָהן אַ גרונד. די רעגירונג האָט נישט בדעה פונאַנדערצולאָזען דעם סיים און וועט איהם לאָזען אויספיהרען זיין אַרבייטס-פּראָגראַם.

קאנפערענץ פון „הסתדרות העובדים".

ירושלים, 11. (י. ט. א. טעלע-גראַפיש). צו דער קאָנפערענץ פון „הסתדרות העובדים" זענען געקומען 201 דעלעגאַטען.

צווישען די בעגריסונגען געפינט זיך אויך אַ בעגריסונג פון „החלוץ" אין סאָוויעט-רוסלאַנד.

ביאַליק האָט געהאַלטען אַ רעדע גע-ווידמעט דער פראַגע וועגען קאַמף בע-גען אַרבייטסלאָזיגקייט

קאנפערענץ פון דייטשע נאציאנאלע מינדערהייטען אין אייראפא.

ריגאַ, 11. (י.ט.א. טעלעגראַפיש). דאָ איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון די דייטשע נאַציאָנאַלע מינדערהייטען אין אייראָפּאַ.

עס האָבען אָנטיילגענומען דעלעגאַ-טען פון 10 מלוכות.

דער פאָרזיצער, דעפ. פון לעטלענ-דישען פאַרלאַמענט ד"ר הימאַן, האָט ערקלערט, אַז די קאָנפערענץ פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען וועט פאָרקו-מען דעם 22. אויגוסט ה. י. אין גענף.

צווישען אַנדערע רעפעראַטען וועט אויך אָרויסטרעטען מיט אַ רעפעראַט לעאָן מאָצקין וועגען אָנטייל פון דער מינדערהייטען-פרעסע אויף דער אינ-טערנאַציאָנאַלער פרעסע-אויסשטעלונג, וואָס וועט פאָרקומען אין קעלן.

געוואלדיגע פערפליצונג אין דייטשלאנד

שטורעמס, פערפליצונג, שרפות און אויפרייסען, היזקות,—פערניכטעט די זריעות אויף די פעלדער.

מיר האָבען שוין געכטען מיטגע-טיילט וועגען דער מבול-קאַטאַסטראָפע, וואָס האָט פּאַסירט אין דייטשלאַנד. איצט קומען אָן וויטערדיגע ידיעות וועגען דער קאַטאַסטראָפע, וואָס איז פאָרגעקומען צוליב'ן אָפרייסען זיך פון די כמאַרעס איבער פּירנאַ און גלאַזהי-טע. די צאָהל מענשליכע קרבנות דער-גרייכט איבער 150, צווישען זיי פיל פרויען און קינדער. דער זאַקסישער פרעמיער העלד האָט בעשטימט 125 טויזענד מאַרק אויף דרינגענדער הילף פאַר די געליטענע. פּרעזידענט הינדענ-בורג, קאַנצלער מאַרקס און דער פּריי-סישער פרעמיער בראַון האָבען אַרויס-געשיקט מיטליידס-דעפּעשען צו דער זאַקסישער רעגירונג. די היזקות בע-טרעפען ביז 20 מיליאָן מאַרק, בלויז אין שטאָטעל בערג גיסהיבעל בעטרע-פען די היזקות איבער 2 מיליאָן. די פערוויסטונגען, וואָס זענען אָנגעמאַכט געוואָרען אין אַ טייל פון די טייכען מיגליץ און גאָטליב זענען שרעקליך. אַלע בריקען, שאָסייען, באַהן-ליניעס אין די גאַסען זענען גרינדליך פערניכ-טעט. די טעלעפאָנישע און טעלעגראַ-פישע דראָטען זענען צעריסען. ביז איצט האָט מען דאָרט געפינען איבער 130 קערפּערס. ס'זענען פערניכטעט געוואָרען אפילו די נייע אייזען-בעטאָ-נענע בריקען. די באַהן-שינעס זענען אָוועקגעטראָגען געוואָרען אויף עטליכע הונדערט מעטער, אַלע הילצערנע היי-זער זענען איבערגעקעהרט געוואָרען. אין פּירנאַ זענען פערניכטעט געוואָרען אפילו שטיינערנע הייזער, וואָס זענען אַראָפּגעשווענקט געוואָרען צוזאַמען מיט די פונדאַמענטען.

אין גלאַזהיטע איז אַ פערזאָנען-צוג ביז העלפט אומגעזונקען אין'ם טייך מיגליץ. 14 פּערזאָן זענען אומגעקומען. ביז איצט זענען שוין אַרויסגעצויגען געוואָרען 5 קערפּערס. אין בערג גיס-היבעל דערגרייכט די צאָהל קרבנות ביז 40. אַ גאַנצע רייהע הייזער זענען אַראָפּגעריסען געוואָרען מיט די וואַסער-שטראָמען, דאָס וואַסער דערגרייכט אין שטאָט ביז 3 מעטער הויך. ס'פיהלט זיך אַ מאַנגעל אין לעבענסמיטעל. דאָס נייע קור-הויז איז ממש אָפגעווישט גע-וואָרען פון דער אויבערפלאַך. אין זאַק-סישען האָטעל האָבען געגעכטיגט 40 מאַן אויפ'ן דאַך. אויף די וואַסערען פון די טייכען מיגליץ, גאָטליב און לאַבי שווימען קערפּערס פון הייסישע חיות און שטוב-איינריכטונג.

אַ געליטענער פון פּירנאַ דערצעהלט, אַז אַרום 2 ביינאַכט האָט ער דער-הערט אַ טומעל עהנליך צו אַ דונער. ער איז אַרויסגעשפּרונגען פון בעט און געוואָלט אַרויס אויפ'ן גאַס. אין דעם מאָמענט האָט דאָס טויער נישט אויס-געהאַלטען דעם איינדראַנג פונ'ם וואַ-סער, וועלכעס האָט פערגאָסען די טרעפּ אויף עטליכע מעטער הויך. די איינ-וואוינער האָבען זיך געראַטעוועט אויפ'ן דאַך, וואו זיי זענען דורכגעזעסען די גאַנצע נאַכט. די גאַנצע נאַכט האָבען זיי געהערט געשרייען וועגען הילף.

די הויך פון דעם וואַסער איז גע-ווען אויף 1 און אַ האַלבען מעטער העכער פון דער העכסטער שטופע אין יאָהר 1897, ווען אין דער אומגעגענד איז געווען די גרעסטע פערפליצונג. די עלעקטרישע פּראָוואַדען זענען איבערגעריסען געוואָרען און איבעראַל האָט געהערשט אַ פינסטערניש.

אין איין שטוב האָט אַ מוטער גע-האַלטען אויף די הענד איהר 11 יעהריג קינד כדי צו ראַטעווען עס פונ'ם וואַ-סער, וואָס האָט געהאַלטען אין איין צוקומען. די מוטער איז דערטרונקען געוואָרען, דאָס קינד האָט מען אָפגע-ראַטעוועט. אין אַ צווייט הויז האָט דאָס וואַסער אַרויסגעריסען ביים פאָטער פון די הענד זיין אַנדערהאַלבען יאָהריג קינד, וועלכעס איז דערטרונקען געוואָ-רען. דעם פאָטער האָט מען אָפגעראַ-טעוועט.

בערלין. 11 (ספּ. טעל.) אין דער נאַכט אויף זונטאָג האָט זיך איבער בערלין איבערגעטראָגען אַ גוואַלדיגער שטורם. אין די באַהן וואָרשטאַטען אין פּאָטסדאַם האָט זיך אויפגעריסען 150 טאָן קאַרביד. פון אַ דונער האָבען זיך אָנגעצונדען די וואָרשטאַטען און דאָס וואַסער האָט אָנגעהויבען פערגיסען די וואַגאָנען, וואו ס'זענען געשטאַנען די פעסלעך מיט קאַרביד. דער אַצעטילין-גאַז האָט אויפגעריסען פונ'ם פייער. דער אויפרייס האָט געדויערט 5 שעה, אין אַ שטח פון אַ האַלבען קילאָמעטער זענען אַלע שויבען אויסגעהאַקט געוואָ-רען. פיל פערזאָן זענען פערוואונדעט געוואָרען פונ'ם גלאַז.

שבת אַרום 2 אַ זייגער בייטאָג האָט זיך אין קאָמפּאַניץ אָפּגעריסען אַ כמאַרע. די כמאַרעס האָבען אַזוי בעדעקט דעם הימעל, אַז ס'איז געוואָרען טאָק פינ-סטער, ווי ביינאַכט. מ'האָט אָנגעצונדען דאָס עלעקטריש ליכט. דער שטורם האָט געדויערט איבער אַ שעה. פיל דונערן האָבען געטראָפען אין געביידעס. די גאַנצע ציים זענען טעמיג געווען די פייערלעשער. פיל הייזער זענען צו-שטערט געוואָרען, דאָס וואַסער דער-גרייכט די הויך פון 1 מעטער.

אַ געוואַלדיגער שטורם מיט דונערן האָט זיך געכטען אַדורכגעטראָגען אי-בער דעם טאָל פון טייך סלאַ. די באַהן ליניע ביי אַלטענבערג איז צושע-דיגט געוואָרען אַזוי, אַז די קאָמוניקאַ-ציע בערלין—לייפּציג איז איבערגעריסען און קומט פאָר אויף „אַנ'אומוועג. די זריעות אויף די פעלדער זענען פער-ניכטעט.

אין אָדענוואַנד ביי דאַרמשטאַדט האָט אַ דונער דער'הרג'עט אַ פּאַסטוך און עטליכע שאָף. אונטער האַנאָווער האָט אַ דונער דער'הרג'עט 2 דערוואַק-סענע זוהן פונ'ם לאַנדווירט שלעמע. שלעמע נפשא איז פּאַראַליזירט.

אין בערגגיסהיבלער, וואָס צעהלט 1000 איינוואוינער זענען שוין פעסטגע-שטעלט געוואָרען 93 קרבנות.

די מאַטעריעלע היזקות ווערען בע-רעכענט אויף 40 מיליאָן מאַרק. אין בערענשטין זענען געכטען בעת דער רעטונגס-אַקציע דערטרונקען געוואָרען 6 פייערלעשער.

רעזולטאט פון די וואהלען צו די שטאדט-ראטען.

בזשעזשין. ליסטע נומער 2 פּ.פּ.ס. 891 שט. — 5 מאַנד., נומער 3 דייטשען 233 שט. — 1 מאַנד.; נומער 4 בונד 134 שט. — 0 מאַנד.; נומער 5 לינקע פּועלי ציון — 1 מאַנד.; נומער 6 נ. ד. 1217 שט. — 8 מאַנד.; נומער 8 יודישע הויז-ווירטען 294 שט. — 1 מאַנד.; נומער 10 יודישע האַנדווערקער 794 שט. — 4 מאַנד.; נומער 11 אגודה 422 שט. — 2 מאַנד.; נומער 12 סוחרים און קליינ-הענדלער 178 שט. — 0 מאַנד.; נומער 13 לינקע. די ליסטע איז נע'פּסל'ט גע-וואָרען אויף איהר זענען אָבגעגעבען 208 שטימען; נומער 14 ציוניסטישע קצבים 300 שט. — 2 מאַנד.; נומער 15 אומפּאַרטייאישע קריסטען 48 שט. — 0 מאַנד.

טושין. פון 1884 וואהל-בערעכטי-טע האָבען געשטימט 1719 פּערזאָן. ליס-טע נומער 1 (נ. ד.) האָט בעקומען 6 מאַנד.; נומער 2 יודישער בלאָק — 4 מאַנד.; נומער 3—פּילסודסקיסטן — 2 מאַנד.

זגערזש, פון 14747 וואהל-בערעכ-טיגטע האָבען געשטימט 11.090 פּערזאָן. 2.332 שטימען, וואָס זענען אָפּגעגעבען געוואָרען אויף דער גע'פּסל'טער ליסטע פון די לינקע פּ.פּ.ס. זענען נישט אָנער-קענט געוואָרען. ס'האָבען בעקומען: ליסטע נומער 1 דייטשע אַרבייטס-פּאַר-טיי 710 שט. — 2 מאַנד., נומער 2 פּ.פּ.ס. 961 שט. — 3 מאַנד.; נומער 3 רעכטע נ.ר. 335 שט. — 1 מאַנד.; נומער 4 „בונד" 184 שט. — 0 מאַנדאַט; נומער 5 לינקע פּועלי-ציון — 207 שט. — 0 מאַנד.; נומער 7 — לינקע נ.פּ.ר. 1595 שט. — 5 מאַנד.; נומער 10 דייטשע בירגער-ליכע 532 שט. — 1 מאַנד.; נומער 11 כ. ד. — 1 מאַנד.; נומער 12 נ. ד. 2210 שט. — 7 מאַנד.; נומער 14 אונאָפּהענ-גיגע סאָציאַליסטען — 43 שט. 0 מאַנד.; נומער 15 פּילסודסקיסטן 144 שט. — 0 מאַנד.; נומער 16 — ציוניסטען 659 שט. — 2 מאַנד.; נומער 17 — אַגודה 644 שט. — 2 מאַנדאַטען.

א טייער בעצאהלטע לופט-רייזע.

לאָנדאָן, 10 (ספּ. טעל) ווי מ'טיילט מיט האָט לעווין זיין נייעם פּילאָט, דעם פראַנצויז דרוהען צוגעזאָגט 200.000 דאָלאַר פאַר'ן איבער פליהען דעם ים פון פּאַריז קיין ניו-יאָרק.

דער פעראיין „מחזיקי חולים"

קילינסקי 120, טעלעפאָן 52-65

טיילט מיט, אַז מאָנטאַג, ד. 18-טען יולי ד. י. קומט פאָר אַנ'אָפּצייכנונגס-טאָג לטובת „מחזיקי חולים". מיר בעטען זעהר די סימפּאַטיקער און יוגענד, זיי זאָלען זיך פערשרייבען און מיטהעלפען צום ערפאָלג. פון ערפאָלג פון אָפּצייכנונגס-טאָג איז אָנגעלעגט דאָס שטרעבען פון דער פערוואַלטונג די ערעפנונג פון אַמבו-לאַטאָריום. פערשרייבען קען מען זיך אַ גאַנצען טאָג ביז 10 אָוונד.

בעמערקונג: מיר בעטען די געעהרטע דאַמען, וואָס האָבען ערהאַלטען אַנ'איינלאַדונג, צו קומען היינט, דינסטאָג, דעם 12. יולי, 8 אַ זייגער אָוונד אין לאָקאַל פון פעראיין. די פערוואַלטונג. 876

מוטערס!

פערלאַנגט אין די אַפּטייקען און סקלאַד-אַפּטעטשנעס דעם היגיענישען פּודער פאַר קינדער

„Puder Dzidzi"

(מיט'ן העהנדעל) 7571

וועלכער דערהאַלט דעם קינד'ס קער-פּער אין געזונדהייט און ריינקייט.

א שאכטעל 60 גראָשען.

פאדערט איבעראל נאָר פּאַטענטירטע פעלד-בעטען

פּראָדוקטען מיט דער פאַבריקס-מאַרקע

PALMA-PATENT

פאַר וועלכע מיר גאַראַנטירען.

מיר שטעלען אויך לאַגער אין פערשידענע אויסטאַהל: ניקעל-בעטען, קינדער-בעטען, מאַטראַצען, קינדער-וועגעלעך, שטעקאַזשע און געבעטע מאַטראַצען.

ביליגסטע פרייזען: רעעלסטע בעהאַנדלונג! ביליגסטע פרייזען!

לאָדז, פּאָלנאָצנאַ 24.

791 בעקאנטמאכונג.

אייער אויסערליכער אויסזעהן

איז אַ וויכטיגער לעבענס-פאַקטאָר, דעריבער ווענדעט זיך מיט אייערע בעשטעלונגען נאָר אין דעם

הערען-שניידער-אטעליער

ז. ראפוף, קילינסקא 153

(פראָנט, 2-טען שטאָק)

וואו עס ווערען אויסגעפירטים אַלערליי מענער-גאַרדעראָבען נאָך לויט די נייעסטע מאָדעלען, ווי אויך געענליך אויף וועקסלען.

צוגענגליכע פרייזען.

טליתים-פאבריק

אויסערגעוועהנליך שעהנע, האַלב-וואָלענע, זיידענע טליתים צו פרעקונטע, ווי אויך טליתים-קאַנגים הורט און דעטאַיל! מיט אויספער-טיגונג, אויך בערטלען, שפּאַניעס און ציצית צו בעקומען ביליגער ווי איבעראַל

ביי א. ה. צישרינאווסקי, קאַמיענאַ 1,

אין צווייטען טויער פאָרנער. קומט און איבערציינט אייך! 898 בעמערקונג: ס'ווערען אויך אָנגענומען אַלטע טליתים צו וואַשען.

מעבעל

איך קויף און פערקויף

רעזשאַנעס, בעטען, ניי-מאַשינען, גאַרדעראָבען, סאָפאַ-וואָרען א. ז. וו. און צאָהל די העכסטע פרייזען

א. ווייצמאן נארוטאוויטש 19 (דזיעלנא)

אין מעבעל-געוועלב, (פּריוואַט-וואוינונג שענקעוויטשאַ 29) ביי מיר איז שטענדיג דאָ פאַרט. געניצטע מעבעל און גוטען צושטאַנד צו פערקויפען. 1339

דאמען און צאהנטעכניק

י. ביטענסקי

5 קאנסטאנטינער 5

נעמט אָן אַלע טאָג פון 9 פרי ביז 8 אָוונד.

פרייזען ביליגע! בעדאַרפונג אַהן נעצאַהלט

לעטשניצע „Sanitas" Cegielniana 29, tel. 44-51.

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און ערצטער, דענטיסט.-קאַבינ.

נעמען אָן פּאַלגענדע דר.:	ד"ר לאַסקי
ד"ר ענגעל	„ ש. מאַלאַוויסט
„ פריד	„ מאַרדקאַוויטש
„ גערשטייז	„ פריבולסקי
„ גוטשטאַט	„ ה. ראַכאַווסקי
„ אימיך	„ ג. ראַזענבערג
„ איציגזאָן	„ פרוי ראַזענבלאַט
„ פאַצענעליזאָן	„ שאַיעראַוויטש
„ ס. קאַנטאָר	„ א. שטיינבערג
„ לעווינזאָן	„ י. שטיינבערג
„ פרוי לעווינזאָן	

צאהן-ערצטע

צוקער	קרעניצקא-ציפין
גרינשטיין-האַרקאַווי	שאַצקאַ

אַנאַליזען פון אורין, בלוט א. ז. וו. 176

אכטונג ה"ה פריזיערס!!!

מיין פּערפומעריע-געשעפט איז פערזעהען מיט אַ גרויסען אויסוואַהל פון פערשידענע קעלנישע און בלומען-וואַסערן צום פּרייז פון 4 זל. אַ קילאָ, העזשעטאַל 3 זל., פיקסין—7.80, ווי אויך אַלערליי פריזיער-צובעהערע צו קאָנקורענץ-פּרייזען.

מיט אַכטונג J. Drukier

11 ZAWADZKA 11

קומט און איהר וועט זיך איבערציינגען!

דער ערשטקלאסיגער

פריזיר-סאלאן

12 קאנסטאנטינער 12

BRONISŁAW i HENRYK א.ד.ג.

מאַכט בעקאַנט דער ג' קונדשאַפט דעם פּרייז-קוראַנט פון מענער-סאַלאָן:

ראַזירען מיט קאָלאָנקע 40 גר.	קאָפּ-וואַשען 60 גר.
שערען 80 „	עלעקטר. מאַסאַזש 70 „

בעמ.: דער סאַלאָן איז פערזעהען מיט ערשטקלאַסיגע קרעפטען. 276

„נייער פאלקסבלאט“

לאדז. 11. יולי 1927.

אין סכנה
דאס יודישע וואהל־רעכט.

די שאלה וועגען ענדערען די וואהל תקנות צום סיים און סענאט געהט כמעט נישט ארא אין דער קאנסטיטוציע־קא־מיסיע פון סדר־היום פאר די לעצטע פיר יאהר לכל־הפחות, פונקט אזוי, ווי די שאלה וועגען די ארטיגע אליין־פער־וואלטונגען. די ביידע שאלות האבען זיך עפעס פערהאקט אויף אזא מין פזי־טען פונקט, פון וועלכען ס'איז שווער זיי ארויסצורוקען.

אקטועל איז דער ענין געווארען נאך די מאי־געשעהענישען, ווען דער סיים האט זיך שטארק א שאקעל געטון, ווען ס'האט זיך אין איהם גענומען שמעקען מיט פולווער... פון דאן אן האלטען זיך די „ריין־פוילישע" פארטייען, סיי די רעכ־טע, סיי די לינקע, אין איין צוזאמערע־דען זיך. ביידע צדדים זענען איינע די אנדערע מפצה מיט... פערשמעלערען די רעכט פון די מינדערהייטען. נאך פיל חבלי־לידה האט די סוב־קאמיסיע פון סיים געבוירען עפעס א מין פער־זעהעניש, אויף וועלכער די רעכטע מיט די לינקע האבען ברוך־השם מסכים געווען. דער נייעסטער פראיעקט פון דער סוב־קאמיסיע פערקירצט די צאהל סיים־דעפוטאטען בכלל ביז 412 און פערקלענערט שטארק די צאהל דעפו־טאטען אויף די „קרעסען", ד. ה. פון די מינדערהייטען בכלל און פון יודען בפרט.

מ'טאר דערביי נישט פערגעסען, אז שוין די איצטיגע וואהל־ארדינאציע האט שטארק בע'עולה'ט די „קרעסען", אזוי, למשל, קומט אוס אין דורכשניט אין פוילען איין מאנדאט אויף זעכציג טוי־זענד תושבים, בשעת אויף די „קרעסען" קומט אויס איין מאנדאט אויף ניינציג טויזענד תושבים און אין פשטמ'של אפילו — אויף ניין און ניינציג טויזענד!

ס'רופט ארויס דעריבער דער איצטי־גער פראיעקט, וועלכער וויל פערקיר־צען ביז גאר די צאהל יודען אין סיים, אי פון די מזרח־קרעסען בכלל, אי פון מזרח־גאליציען בפרט, ביי אונז די גרעסטע פערביטערונג, אלס פרוב צו פערגוואלטיגען אונזער עפענטליכען רעכט, פרעטענדיג דערביי מיט די פיס די פוילישע קאנסטיטוציע.

אויב מ'האט נאך געדארפט דערווי־זען, ווי הפקר אונזער עפענטליכע רעכט איז אין פוילען, האבען דאס די שנויים פון די וואהל תקנה צום סיים אין דער דערמאנטער קאמיסיע, ווי אויך ויכוחים וועגען דעם קלאהר דערוויזען דער גאנצער וועלט!

ס'איז דערביי גאנץ כאראקטעריסטיש, ווי די נייעסטע רעוואלוציע פון דעם אנטיסעמיטיזם אין סיים האט פון איהם ארויסגעריסען זיין פייגען־בלאט, הינטער וועלכען ער פלעגט בעהאלטען זיין מיאוסקייט...

דער אנטיסעמיטיזם, וועלכער איז נאך דעם 12 מאי עפעס אזוי ווי מטושטש געווארען, האט באלד פער־שטאנען, אז ער וועט אפשר מוזען א ביסעל איבערבייטען זיין קאקארדע, אבער אי אין די געזעצגעבערישע, אי אין די אדמיניסטראטיווע ארגאנען פון דער מלוכה מאכט בלייבט ער, ווי פריהער, דער איבער־בעל־בית...

היינט צו וואס זאל מען זיך שעמען?

ווען איך בעטראכט נעהענטער דאס בענעהמען זיך פון דער רעגירונג צום סיים, בעקום איך דעם איינדרוק, אז די רעגירונג וויל אויסנוצען דעם סיים, כדי דורך איהם צו דערגרייכען איהרע צילען, אבער — איבערלאזענדיג די גאנצע אחריות אויפ'ן סיים!

אזוי אויך אין אונזער פאל: די רע־גירונג האט משמעות גארנישט געגען די אין דער קאמיסיע און אפילו אין דער סוב־קאמיסיע פארגעשלאגענע וואהל־שנויים. דעריבער שווייגט זי, ווייל זי קען זיך בעגנוגענען מיט די סיים־רעד־נער; זאלען זיי רעדען און טון; די רע־גירונג וויל דאס אפשר אויך, אבער — זאל דער סיים נעמען אויף זיך דעם אדיום (די שנאה) און די אחריות פאר דעם דורכגעפיהרטען געזעץ; די רעגי־רונג האט זיך דאך אין דעם גאנצען ענין נישט בעטייליגט!

פון וואנען נעמען זיך אבער די קלאנ־גען וועגען פונאנדערלאזען דעם סיים? איך מיין, אז ווי אלע קלאנגען, וואס ווערען פערשפרייט אין די קולוארען, שטאמען זיי פון די, וואס ווילען פון זיי שלאגען פאליטישען קאפיטאל: אפשר וועלען זיך די יודען לאזען איינשלע־פערען...

מיר מוזען דעריבער אראפווארפען פון זיך אונזער שטענדיגען אפטימיזם און מוזען א קוק טון דער גרויסער סכנה גלייך אין די אויגען. א קאמף, א פער'עקשנ'טען קאמף מוזען מיר אנ־הויבען געגען דעם אנטיסעמיטיזם פון סיים, פון דער געזעלשאפט און — פון דער רעגירונג!..

דער קולטורעלער מערב, אויף וועל־כען מען פערופט זיך אזוי פיל ביי אונז, פאדערט פון אלע פעלקער א גע־וויסע מאראלישע הויך, אונטער וועל־כער קיין פאלק טאר זיך נישט ארונ־טערלאזען! די אין סיים־פראיעקטירטע פערגוואלטיגונג פון אונזער עפענטלי־כען רעכט געפינט זיך אונטער דער דאזיגער מאראלישער הויך.

מיר מוזען דעריבער פראטעסטירען געגען דעם פאר דער גאנצער וועלט!

רעד. ד"ר י. חינאדוקי.

די יודישע קאלאניזאציע אין רוסלאנד
רעדע פון פעליקס ווארבורג אין ניו־יארק.

אין ניו־יארק איז איינגעארדענט גע־ווארען א גרויסער באנקעט לכבוד פע־ליקס ווארבורג צוליב זיין קומען פון א"י און רוסלאנד. ווארבורג האט גע־האלטען א גרויסע רעדע, אין וועלכער ער האט איבערגעגעבען זיינע איינדרו־קען פון בעזוך אין די יודישע קאלא־ניעס. ווארבורג האט דערצעהלט:

נאך אנ'אנגענעהמער רייזע דורך ציי־לאן, יאווא, סיאם, סינגאפאר, סומאט־רא, בארנעא, כינא און יאפאן, בין איך בעקומען קיין וולאדיוואסטאק, וואו דזשיימס בעקער און איך זענען בעגעג־נעט געווארען פון דר. י. א. בראיער, דעם יוריסקאנסול פון אגרא־דזשאינט, וועלכער איז געווען אונזער פיהרער פון וולאדיוואסטאק דורך סיביר ביז מאסקווא.

דורך די 13 טעג אין וועג האבען מיר געהאט דאס רעכט — און מיר הא־בען עס גוט אויסגענוצט — זיך אנצו־קוקען אן יעדער באהן, וואס מיר הא־בען געוואלט, און מיר האבען אזוי בע־זוכט א היבשע צאהל שטעט. עס מאכט א שטארקען איינדרוק דאס אומגעהויער רייכע לאנד — רייך אין וואסער, געהילץ, פארם־לאנד, און וויפיל מיר האבען גע־האט די מעגליכקייט האבען מיר זיך גוט בעקענט מיט די לעבענס בעדינ־גונגען פון עולם בכלל.

עס איז קיין צווייפעל נישט, אז די פויערים, וועלכע זענען 85 פראצ. פון דער בעפעלקערונג לעבען איצט בעסער, האבען בעקומען פרייע שטיקער לאנד און ווערען שנעל אויסגעבילדעט. בע־זונדערס — דורך דער צייט פון זייער מיליטער־דינסט לערנען זיי לייענען און שרייבען, בירגער־פליכטען, און עס זעהט אויס, אז דאס לערנען פערנעהמט ביי זיי מעהר צייט ווי די מיליטערי־שע איבונגען.

די אינדוסטריען זענען היינטערשטעל־ליג, אויף ווי ווייט מיר האבען דער־פאהרען, אבער די רעגירונג ווייסט די לאגע און טוט אלץ זי צו פערבעסערן און קומען צו א גרעסערן פראגרעס.

איך וויל אייך נישט אויסמאטערן מיט קיין לאנגען בעריכט וועגען אונזער רייזע פון מאסקווא און די קאלאניעס, צום גליק זענען די פילם־בילדער, וואס דזשיימס בעקער האט גענומען, ארויס־געקומען גוט, און איך האב ארום 1000 פוס פילמס פון רוסלאנד, וואס וועלען ווייזען ווי עס קוקען אויס די קאלא־ניעס און ווי עס קוקען אויס די מענ־שען דארט, וועלכע לייגען ארבעט אזוי פיל מיה אין אויפבויען זייער ניי לע־בען, וואס איז אזוי רייך מיט פערשפרע־כענס פאר דער צוקונפט.

הלואי וואלט איך אייך געקענט אי־בערגעבען, ווי בעריהרט מיר זענען גע־ווען, זעהענדיג מיט אונזערע אייגענע אויגען דעם גלענצענדען עקאנאמישען פראגרעס פון דער קאלאניזאציע־אר־בייט אונטער דער פיהרערשאפט פון דעם בעשיידענעם, חשוב'ען פיהרער און אגריקולטורעלען גאון ד"ר ראזען, וועלכער האט געמאכט, אז יעדע פעני, וואס איהר האט בייגעשטייערט, זאל אויסגענוצט ווערען אויף פילע הונדערט פראצענט. אט איז א ביישפיל. פון הערבסט 1922 ביז 1924 האבען מיר איבערגעגעבען ד"ר ראזען'ען פאר פארם ארבייט 790,000 דאלאר. מיט אט דער סומע האט ער געהאלפען 3000 פאמיליעס, וואס האבען געארבייט אויף די פעלדער פון ווייס־רוסלאנד, פאדא־ליע און וואלין. מיט דער הילף פון דער יק"א זענען אויך געהאלפען גע־ווארען 6000 פאמיליעס פון אלטע יודי־שע קאלאניסטען אין כערסאן, קריוואי־ראג און מאריאנפאל, און אפילו 500 נייע פאמיליעס האבען בעקראגען א מעגליכקייט זיך צו בעזעצען אויפ'ן לאנד. דאס אלץ — נישט רעכענענדיג די גוטע שכנישע בעציהונגען מיט די נישט יודישע פויערים, וועלכע זענען אויך נעהאלפען געווארען אונטער ד"ר רא־זענ'ס פערוואלטונג.

ערשט אין יולי 1924 האט דער דזשאינט אנגעהויבען זיין נייע ארבייט, 3 727,000 דאל. זענען אויסגעגעבען געווא־רען אונטער דר. ראזען'ס פיהרערשאפט. און מיט דער סומע זענען 8088 נייע פאמיליעס געהאלפען געווארען זיך צו בעזעצען אין די נייע קאלאניעס פון כערסאן, קריוואי־ראג און קרים, און דער אגרא־דזשאינט האט אויך מיטגע־ארבייט מיט'ן „ארט" און אנדערע אר־גאניזאציעס אין ווייס־רוסלאנד און אדע־סער ראיאן, העלפענדיג נאך 3000 יודישע פאמיליעס.

דורך דער ארבייט פון דער ד. ד. ק. און דער יק"א, וועלכע האט צוריקגע־האלטען פארמס, וואס זענען רואינירט געווארען בשעת דער מלחמה און ביר־גער־קריג, זענען אין די ראיאנען בע־שאפען געווארען 160 נייע יודישע ישו־בים, וואו עס וואוינען איצט און ענט־וויקלען זיך עקאנאמיש זעלבסשטענדיג 130,000 יודישע נפשות. איבער 500,000 אקער לאנד זענען בעזעצט געווארען פאר אונזערע דיסטריקטען. דריי וואָ־כען האבען מיר פערבראכט שטודירענ־דיג די רעזולטאטען פון דער אונטער־נעהמונג און מיר זענען געווען מעהר ווי דערמוטיגט צו זעהן, ווי מענשען, וועלכע זענען אויפ'ן לאנד ערשט דאס דריטע יאהר, הויבען אן צוריק צוצאה־לען די הלואות, וואס זענען זיי געמאכט געווארען.

איך בין נישט אימשטאנד איבערצו־געבען די צופרידענקייט פון בעגעגע־נען זיך מיט די קאלאניסטען און שמו־עסען מיט זיי: די בעגייסטערונג פון זע־הען אלץ צוזאמען: די בעגייסטע און פערשטארקטע איבערצייגונג, וואס מיר האבען בעקראגען וועגען דער צוקונפט פון אט די בראווע מענער, פרויען און קינדער, וועלכע האבען זיך ארויסגע־צויגען פון דעם תחום צו דעם נייעם לעבען אויף די פעלדער.

מיר האבען געזעהן די קאלאניעס אין אלע סטאדיעס פון זייער ענטוויקלונג — פון די, וואס לעבען שוין אויס דעם דריטען יאהר, ביז די, וואס האבען זיך געבריינגט ערשט היינטיגען פריהלינג. עס איז וואונדערליך צו זעהן, ווי אזוי דער אגרא־דזשאינט נעהמט אונטערפאה־רענע שטעדטישע איינוואוינער, לערנט זיי בעארבייטען די ערד, העלפט זיי בויען הייזער, פלאנצען וויינגערטנער, עפענען קעז־קאכערייען און האלט אנ'־אויג אויף זיי ביז זיי ווערען אינגאנ־צען זעלבסשטענדיג.

איך וואלט געוואלט איבערגעבען איי־ניגע שמועסען, וואס איך האב געהאט מיט הויכע רעגירונגס־לייט, פון וועלכע עס איז צו זעהן, ווי זיי ווילען זיך צו־פאסען צו אמעריקאנער פאדערונגען.

מיר זענען נישט מחויב צו בויען אויף בלויזע פערשפרעכונגען און גוטע רייד. די רעגירונג האט געגעבען אונ־זערע קאלאניסטען לאנד, וואס האט פאר דער מלחמה געהאט דעם ווערט פון 15,000,000 דאלאר, און דאס איז נישט קיין ספעציעלע פריווילעגיע פאר יודען. יודען ווערען בעהאנדעלט ווי אלע אנ־דערע פעלקער. די רעגירונג האט אויך בייגעשטייערט גרויסע סומען אויף הייז־בוי דורך געהילץ, אויך הלואות צו קויפען מאשינען, און בעווייזט נישט בלויז מיט ווערטער, נאר אויך מיט מעשים איהר טיפסטען אינטערעס אין יודישער ענטוויקלונג אויפ'ן לאנד.

העל־דישקייט בשותפות
(משעמבערלען און לעווי'ן) — פון ד"ר א. מוקדוני

מיט לינדבערג'ן איז עס געווען קלאר און פשוט:

ער האט זיך איינער אליין ארויפגע־זעצט אין זיין קליין פליה־מאשינדעל און האט דורכגעשניטען די לופט פון ניו־יארק ביז פאריז.

לינדבערג האט זיך נישט פארגעשטעלט אז איהם ערווארטעט דער ענטוזיאזם פון א גאנצער וועלט און אז דער גרע־סטער כבוד, וואס מענשען זענען פעהיג צו־צוטיילען א מענשען, איז גרייט פאר איהם.

און אז עס איז געקומען דער גרוי־סער וועלט־ענטוזיאזם און דער טומעל־דיגער כבוד, האט ער נישט געהאט מיט וועמען צו טיילען זיך.

ער איז געווען אפילו זעהר גרויס־מוטיג און האט זיין פליה־מאשינדעל געמאכט פאר א שותף. ער האט כסדר געזאגט, „מיר זענען געפלויגען" (ער און זיין מאשין), אבער מאשינען געהע־רען נישט צו קיין נאציע, זיי האבען נישט קיין ליבליכע קרובים און אויב איז זייער גאזאלין־בלוט קאלט צו אלע זיסע כבודים און צו אלע שטורמישע אנערקענונגען.

זענען קיין תערומות'ן, קיין קריוו־דעס און קיין חשדים נישט געווען.

איין העלד און איין העלדענטאט.

דער צווייטער פליה פון אמעריקא קיין איירארא איז געמאכט געווארען בשותפות פון צוויי מענשען. ווייס די וועלט נישט ווי צו צוטיילען דעם גרוי־סען כבוד צווישען זיי.

שטעהט מען און מען וועגט און מען מעסט.

און הינטער די צוויי מענשען שטע־הען צוויי נאציעס און מען קוקט דער וועלט אויף די פינגער און מען גיט אכטונג, אז מען זאל, חלילה נישט אי־בערוועגען און נישט איבערמעסטען פאר איינעם, אז מען זאל, חלילה, נישט קריוודען דעם צווייטען.

און עס דארף נאך פאסירען, אז איי־נער פון די פליהער איז א יוד און אלע יודען שטעהען אויף דער וואך, זיי מא־גען גלייכע חלקים. אנ'אמת'ע וואג און אנ'אמת'ע מאס.

שותפות איז שותפות.

אזוי זענען יודען נישט שטארק פער־ליבט איינע אין די אנדערע, אליין זע־הען זיי אויסגערעכענט אויף געבען כבוד א יודען, אליין זענען זיי מורא'דיג קארג און איינגעהאלטען, אבער ווען עס האנדעלט זיך וועגען כבוד, וואס די וועלט איז שולדיג א יודען, וועלען זיי די וועלטען איינלעבען.

דא האבען זיי דעם שארפסטען גע־הער און זיי וועלען אונטערכאפען די מינדעסטע קאלטקייט, די מינדעסטע נאכלעסיגקייט און דאס קלענסטע פער־זעהן.

דא האבען זיי די שארפסטע אויגען און זיי וועלען בעמערקען די דינ־סטע תנומה אין די סאמע מיקראסקא־פישע מירכא.

דא האבען זיי דעם שארפסטען חוש און זיי וועלען דערפיהלען די קלענסטע און בעהאלטענסטע אומגערעכטיגקייט.

און בפרט, אז מיר האבען דא צו טון מיט א שותפות —

קיין אבסאלוט גלייכע שותפים זענען גאר נישט בנמצא. אין יעדער שותפות איז שטענדיג דא איינער א שטארקערער, איינער, וואס איז ווייניגער און אנגע־זעהענער.

אין א העלדען־טאט קען נאך ווע־ניגער געמאלט זיין צוויי גלייכע שותפים.

און דא קומט נאך אונזער אלטער, כראנישער חשד צו דער גאנצער וועלט, אז זי איז מיט אונז נישט עהרליך, אז זי איז צו אונז רשעות'דיג און אז זי איז שטענדיג גרייט צו קריוודען אונז.

און מיר האבען טאקע גענוג גרונד פאר אזא חשד.

און אין דעם איצטיגען פאל איז טא־קע זעהר שווער צו בעשטימען, ווער איז דער הויפט־העלד אין דער גרויסער העלדען־טאט, ווער איז דער העלד און ווער איז דער נאכלויפער, ווער איז די גרויסע, בעוואוסטע טאט בעגאנגען און ווער איז אין איהר ארייגעשלעפט געווארען.

דא קען מען נישט מושוה ווערען, דא קען מען זיך נישט אויסגלייכען ווי אין אנ'אנדער שותפות.

אוב איז בעגייסטערונג אזא מין זאך וואס מען קען נישט מאהנען, פערמאגט עס איינער נישט, וועט איהר עס ביי איהם נישט ארויסבעקומען, ער קען עס נישט בארגען, ער קען עס נישט לייהען ביי אנ'אנדערען.

און עס וואלט קיינעם נישט איינגע־פאלען צו מאהנען עס.

עס איז נישטא קיין מאס צו מעסטען בעגייסטערונג און עס איז נישטא קיין וואג צו אפוועגען זי.

האט אבער לינדבערג געגעבען די מאס און וואג.

זיצען מענשען און חשבון'ען: לינד־בערג'ן האבען אויפגענומען צוויי מלכים, איין פרעזידענט, א פאר מיניסטערען און א טויזנד ספארט־בעריהמטהייטען, לינדבערג'ן האט א מאסע פון הונדערט טויזענד מענשען שיער נישט צוקוועטשט פון בעגייסטערונג, לינדבערג'ן האט א עקזאלטירטע פרוי אין מיטען גאס א קוש געטון, לינדבערג האט בעקומען אזא און אזא דעפעשע פון פרעזידענט קולידזש.

דאס זעלביגע אויב נישט מעהר, קומט די צוויי פליהער משעמבערלי'ן און לעווי'ן.

און דאס אלץ דארף גלייך צוטיילט ווערען צווישען זיי.

מיט דער מאס פון בעגייסטערונג וואלטען מיר געקענט זיין צופרידען.

דא קומט אבער די חלוקה, די שותפות, און מיר זענען זיכער, אז „אונזער" לעווין ווערט געקריוודעט.

איך וואלט זיך נישט אונטערגענומען צו זיין דער בורר, דער צוטיילער פון דעם כבוד צווישען די דאזיגע צוויי שותפים.

איך ווייס גענוי, וואס איז לינדבערג און וואס איז משעמבערלין, איך ווייס אבער נישט גענוי, וואס איז משארלי לעווין.

ער איז נישט קיין פליהער און ער איז דאך געפלויגען, ער איז נישט קיין ספארט־מעצענאט און האט דאך דעם עראפלאן פאר זיין געלד אויסגעבויט, ער איז נישט קיין העלד און איז דאך א שותף צו דער גרעסטען העלדען־טאט.

זיין פליהען איבער דעם אקעאן איז געווען א ביסעל מעלאדראמאטיש; ער האט עס געהאלטען בסוד פון זיין פרוי, פון זיינע קרובים און פון זיינע געשעפטס־מיטארבייטער.

און דאס שעהנסטע אין דעם יודען לעווין איז דאס ביסעלע בעשיידענקייט; ער האט זיך גענומען דעם טיטעל — דער ערשטער פאסאזשיר אין דער לענג־סטער לופט־רייזע, אזוי האט ער זיך אליין בעטיטעלט אין בערלין פאר דער פרעסע.

האט שוין לעווין אליין בעשטימט זיין חלק אין שותפות, ער האט אזוי עהרליך און אזוי יושר'דיג בעשטימט זיין חלק, אז קיינער דארף קיין טענות נישט האבען.

לעווין איז אפשר דער ערשטער יו־

(המשך זעה זייטע 7).

נייער פאָלקסבלאַט
12 יולי 1927.

דאס לאָדזער לעבען

נייער פאָלקסבלאַט
12. יולי 1927.

12
דינסטאג
יב
תמוז תרפ"ז

יולי
זון-אויפגאַנג 3.41
זון-אונטערגאַנג 7,25
לענג פון טאָג 14, 12

צוגאַב-פאַהר.

(ב) היינט אַמטירט דאָס ערשטע מאָל נאָכ'ן פּאָבאָר, די צוגאַב-קאָנטראָל-קאָמיסיע אויף טראַוגוטאַ 10.

צו דער קאָמיסיע דאַרפען זיך צושטעלען די געבוירענע אין יאָהר 1906, 1905 און 1904, וועלכע האָבען זיך נישט געשטעלט צום אַלגעמיינעם פּאָבאָר.

מוסטער-איבונגען
פון די פייערלעשער.

(§) נעהערנעכטען ביי טאָג איז אויפ'ן פּלאַץ פון די לאָדזער פייערלעשער-אָפּטיילונגען (עמיליאַ 30) פאָרגעקומען מוסטער-איבונגען פון דער רעפּרעזענטאַנץ דרוזשינע, וועלכע איז געקומען פון פּוינען. די איבונגען האָבען בייגעוואוינט דער קאָמענדאַנט גראָהמאַן, וויצע-קאָמענדאַנט שייבלער, פיל איינגעלאַדענע געסט פון דער פּראָווינץ און אַ גרויס פּובליקום. די איבונגען זענען גרויס זעהר אימפּאָנאַנט.

געכטען האָט אין לאָדז געווילט דער אַלעקסאַנדרער רבי שליט"א. דער רבי האָט פעראָרדנעט, אַז אין אַלע בתי-מדרשים און שטיבלעך זאָל מען זאָגען תהלים פאַר'ן לובאָוויטשער רבי יוסף יצחק בן שרה שטערנא.

צוגאַב-צוגען
פאַר לעטניקעס.

פון פרייטאָג אָן וועלען געהען ספּעציעלע צוגאַב-צוגען קיין אַנדזשעיעוו. אָפּפאָהר פון לאָדז, פרייטאָג, און שבת פּונקט 3 אַ זייגער.

אַ חוץ דעם געהט אָפּ פון היינטיגע וואָך אָן פון אַנדזשעיעוו יעדען מאָנטאָג אַ צוג קיין לאָדז אַ זייגער 6,50 פריה.

אין די אַפּטייקען.
היינטיגע נאַכט-דיזשורען.

(§) היינט, דינסטאָג ביינאַכט, דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקען:

וואָיטיצקי (נאַפּיאָרקאָווסקי 27), וו. דאַניעלעצקי (פּיעטרק. 127), פּ. איליניצקי און צימער (וואָלטשאַנסקאַ 37), לינוואָר (פּדייהייטס-פּלאַץ 2), הערטמאַן (מלינאַרסקאַ 1), קאַהנע (אַלעקסאַנדראָווסקאַ 80).

אראָפּגעפאַלען.

(§) נעכטען ביי טאָג איז דער 15-יעהריגער מויערער זיגמונד לעוואַנדאָווסקי (פּיוטנאַ 20) אַראָפּגעפאַלען פון דער „רושטאָוואַניע" פון הויז אויף באָוראָט-גאַס 63. די ערשטע הילף האָט דעם שטאַרק-צוקלאַפּטען לעוואַנדאָווסקי אָבגעפיהרט אין שפּיטאָל.

א גנבה.

(§) פון יוזעף ראָזענבלום'ס וואוינונג אויף גדאַנסקאַ 12 האָט מען אַרויסגעגנב'עט די גאַנצע גאַרדעראָבע און זילבער אויף אַ סומע פון 30 טויזענד זל. די פּאָליציי פיהרט וועגען דער גנבה אַ'ענערגישע אויספאָרשונג.

שטרייק פון בוי-אַרבייטער און ציגעל-אַרבייטער

(§) נעכטען 10 אַ זייגער אין דער פריה איז פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג פון די בוי-אַרבייטער, וועלכע האָבען בעשלאָסען צו פּראָקלאַמירען אַ שטרייק. די בוי-אַרבייטער פאָדערען אַ לוין-הוספה פון 50 פּראָצענט.

אויף דער פאָדערונג פון דער שטרייק-קאָמיסיע האָבען אַלע בוי-אַרבייטער פערלאָזט די רושטאָוואַניעס.

צו דעם שטרייק זענען אויך צוגעשטאַנען די אַרבייטער אין די לאָדזער ציגעלניעס, וועלכע שטעלען אַרויס די זעלבע פאָדערונגען. דער שטרייק נעהמט אַרום 32 לאָדזער ציגעלניעס.

ענטלאָפען א פערברעכער פון מיליטערישען שפּיטאָל.

(§) מיט 6 וואָכען צוריק איז פאַר'ן משפט געוואָרען דורכ'ן מיליטער-געריכט פאַר דעזערציע און מאָרד-אַנפאַל אויף 10 יאָהר טורמע דער זעלנער וויקטאָר פודאַלסקי.

צוליב דעם וואָס פודאַלסקי איז געווען אַ ווענערישער קראַנקער און האָט בעזונדערס געליטען לעצטענס אויף די אויגען, האָט מען איהם איבערגעפיהרט אין אַ ווענערישען שפּיטאָל וואו ער האָט זיך געפונען אין אַ בעזונדערער קאַמער.

נעכטען האָבען די וועכטער בעמערקט, אַז פודאַלסקי'ס קאַמער איז לעדיג.

פודאַלסקי האָט צוריקט די אייזערנע קראַטעס אויף די פענסטער און זיך אַראָפּגעלאָזט אויף אַ צוזאַמענגעדרעהטע ליילעך אין דעם שכנות'דיגען הויף און איז אַוועק.

א דרייסטער בלוטיגער רויב-אנפאל.
דערשטאָכען א בריף-טרעגער און צוגערויבט 27,000 זל.

נעכטען אַרום 10 אַ זייגער אינדערפריה איז אין סאַמע צענטער פון שטאָט אין הויז אויף פעטריקאָווער 91, אויסגעפיהרט געוואָרען אַ דרייסטער רויב- און מאָרד-אַנפאַל אויפ'ן 32-יעהריגען בריפטרעגער סטעפאַן לעווקאָוויטש (אַבראַמסקאַ גאַס 30).

דער בריפטרעגער האָט געהאַט אָבצוגעבען אַ ווערט-בריף פון 1 זלאָטע אין דער קאַנצעלאַריע פון שטאָטישען מוזעאום אויף פעטריקאָווער 91.

אויף די טרעפּען צווישען ערשטען און צווייטען שטאָק, האָט ער פון הינטען פלוצים בעקומען עטליכע קלעפּ מיט אַ טעמפּער זאַך אין קאָפּ אַריין און נאָכדעם 2 מעסער-שטעך אין קאַרק אַריין, אַזוי, אַז דער קרבן האָט נישט בעמערקט ווער און ווי אַזוי מען איז אויף איהם אַנגעפאַלען. ער איז באַלד אוועקגעפאַלען, בעגיסענדיג זיך מיט בלוט. די מערדערישע רויבער האָבען צוגעכאַפּט זיין טעקע מיט 27000 זל. און זענען נעלם געוואָרען.

ערשט אין אַ צוואַנציג מינוט אַרום האָט דער איינוואוינער פון הויז אויפ'ן צווייטען שטאָק ה' גרושטשינסקי דערהערט שוואַכע קרעכצען, און ער איז אַרויסגעלאָפען אויף די טרעפּען דזהען, ווער עס קרעכצט.

דערזעהענדיג דעם פערוואונדעטען האָט ער באַלד אַלאַרמירט די פּאָליציי און פּאַגאָטאָוויע. דעם פערוואונדעטען האָט מען אָבגעפיהרט אין פּאָזנאַנסקי'ס שפּיטאָל.

אויפ'ן אָרט פון געשעהעניש זענען באַלד אָנגעקומען דער פּערטרעטער פון פּאָליציי-קאָמענדאַנט אויבערקאָמיסאַר איזידאָרטשיק, קאָמיסאַר ווייער, זיין פערטרעטער מיקאַ, אַספּיראַנט לוטאָסטאַנסקי און אַנדערע פּאָליציי-בעאַמטע און מען איז צוגעטרעטען צו אַ גענויער אויספאָרשונג.

דאָס אָרט פון געשעהעניש האָט מען דערוויילע אָבגעשלאָסען פאַר זייטיגע פּערזאָנען.

מען מיינט, אַז די אַנפאַלער האָבען שוין פון לאַנג נאָכגעשפּירט לעווקאָוויטשען.

לעווקאָוויטשעס געזונד-צושטאַנד איז זעהר אַ שווערער, דאָך איז ער אין בעוויסטזיין געווען אומשטאַנד צו ענטפערען אויף איינציגע פראַגען פון דער אויספאָרשונגס-מאַכט.

*

אַז דער רויב-אַנפאַל איז שוין פון פריהער געווען צוגעגרייט בעווייזט דאָס, וואָס דער ווערט-בריף פון 1 זלאָטע אין דער קאַנצעלאַריע פון שטאָטישען מוזיי, איז געווען אַ פיקציע. דער מוזיי איז געשלאָסען אויף אַ חודש צייט, וועגען דעם איז געווען געמאָלדען. די באַנדיטען האָבען ספּעציעל דורך דעם 1 זלאָטע-בריף אַריינגענאַרט דעם געלד-פּאָסט-טרעגער אין דעם פינסטערען ווינקעל, כדי דאָ אָבצונעמען זייער בלוטיג שטיקעל אַרבייט.

וואָיעוואָדזשטווע נעהמט קעמפען מיט יקרות.

(ס) לויט דער איניציאַטיווע פון דער וואָיעוואָדען-מאַכט וועלען אין דער גאַנצער וואָיעוואָדשאַפט געשאַפען קאָמיסיעס צו קעמפען מיט'ן יקרות און מיט דער ליכווע מיט פּראָדוקטען פון ערשטען געברויך.

די קאָמיסיעס דאַרפען בעשטעהן פון 6 פערזאָן: 3 פאָרשטעהער פון קאָנסומענטען און 3 פון פּראָדוצענטען. די קאָמיסיעס דאַרפען קודם-כל פעסטשטעלען די גרונד-פּרייזען און נאָכדעם אַכטונג געבען עס זאָלען נישט גענומען ווערען קיין ליכווע פּרייזען פאַר פּראָדוקטען פון ערשטען געברויך.

„פּועלי אמוני ישראל"
אין נייערס ראַיאָן.

אין לאָקאַל פון ת"ר „יסודי התורה" (נ. זאַרזעווסקאַ 7) איז פאָרגעקומען די גרינדונג פערזאַמלונג פון אַ „פּועלי אמוני ישראל" אין נייערס ראַיאָן.

אין נאָמען פון אָרגאַניזיר-קאָמיטעט האָט געעפענט די פערזאַמלונג ח' ל. שטשעקאַץ און רעפערירט וועגען דער נויטיגקייט פון אַ פּא"י אין דערמאָנטען ראַיאָן.

מ. גערשט האָט גערעדט וועגען די אויפגאַבען פון פּא"י, און ס'איז פאָרגעקומען אַ לעבהאַפטע דעבאַטע, אין וועלכער עס האָבען זיך בעטייליגט די ה"ה: א. נ. ישמאָך, י. בוים, י. לעבענשטיין, א. מייראָוויטש א. א.

אין נאָמען פון אייבערשטע „אגודה"-אינסטיטוציעס בעגריסט ה' א. ווערקצוויג.

נאָכדעם ווי ס'ווערען איינגעטראָגען אַ רייהע פאָרשלאָגען, ווערט געוועהלט אַ צייטווייליגע פערוואַלטונג פון פאָלגענדע פערזאָן: ל. שטשעקאַץ (פּאָרזיצענדער), א. פוטערהענדלער (סעקרעטאַר), ש. קלייגמאַן (קאַסירער) א. מייראָוויטש, י. בוים, י. לעבענשטיין, ש. שילסקי.

ס'איז געוועהלט געוואָרען קאָמיסיעס פאַר ווערבירונג, פינאַנצען און אַ ספּעציעלע קאָמיסיע צו שאַפען אַ געזעלשאַפט אָווענד-קורסען פאַר אַרבייטער ביי פּא"י.

פייערליכער שול-אקט אין דער אינדוסטריע-שולע.

דעם 3. יולי ד. י. איז אין די אינדוסטריע-שולע אויף פּאָמאָרסקאַ 46/48 פאָרגעקומען די פייערליכע פערענדיגונג פון שול-יאָהר. נאָך די רעדעס פון פּאָרזיצענדען ה' יאַראָשינסקי, שול-דירעקטאָר אינזש. הערטגלאָס, פאָרשטעהער פון פּעדאַגאָגישען ראַט ה' לילקער און אַבסאָלווענט ה' מ. קאַנטאָר האָבען ערהאַלטען שול-צייגנישען פאָלגענדע אַבסאָלווענטען: ל. בלייוויס, מ. ברייטבאַרד, פּ. פרידמאַן, ה' גאָלדבלום, אַ. האַנדעלסמאַן, נ. הערכט, מ. קאַנטאָר, ב. קאָן, ע. קריקוס, ט. קופּפערבלום, י. לאַסמאַן, י. לעווין, פּ. מאַכפּינגער, א. מאַרגאָלין, י. נאָמאַגזאָן, ל. אָקלאַרעק, מ. פּאַזאַק, א. ראַדאָגאָווסקי, ג. ראַסקין, י. וויינבוים, י. וואַהרהאַפטיג און י. וואָלק.

נאָך דער פייערליכקייט האָבען די געסט בעטראַכט די וואַרשטאַטען און די שול-זעלער.

דער קאָנפליקט ארום נייעם כאָינער שחט-הויז.

דער קאָנפליקט אַרום דעם נייעם שחט-הויז אין כאָינא דויערט נאָך אַלץ. דאָס טושינער רב, וועלכער האַלט, אַז דער כאָינער שחט-הויז געהערט צו זיין קאָמפּעטענץ און אויפזיכט, האָט זיך בעוואנדט וועגען דעם צום סטאַראָסטאַ זשעוווסקי, וועלכער זאָל דאָס, ווי מ'ציט איבער, האָבען בעשטעטיגט. און דאָס שחט הויז וועט דאַרפען, אָדער איבערגעהען אונטער דער השגחה פון טושינער רב, אָדער איינגעצען ליקווידירט ווערען.

נעכטען האָבען זיך די אויפזעהער פון כאָינער שחט-הויז זיך געווענדעט צום ראַבינאַט מיט אַ'נאַקלאַגע ווי אויף די כאָינער-שוחטים, וועלכע צאָהלען זיי נישט אויס זייער געהאַלט זייט אַ חודש צייט (20 זל. אַ וואָך). די אויפזעהער האָבען שוין עטליכע מאָל גערופען די שוחטים צו אַ דין תורה, זיי האָבען זיך אָבער אָבגעזאָגט צו קומען.

Dr. med. H. LUBICZ

צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-62

ספּעציאַליסט פאַר הויט, וועגערישע און מין-
נער-שוואַכע קראַנקהייטען. 888
מיט עלעקטראָ-לעמפּען (קוואַרץ-אויספּאַר)
נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונד.

Dr. Z. Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערען, נאָז, האַלז
און לונגען-קראַנקהייטען.
קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9 טעלעפאָן 27-81
שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז
7. כעמט אויך אָן אין לעטשנ...נע זגערזשער 17
פון 10—11 און נ.מ. פון 2—3

קליינער פעליעטאָן.

שוויצעניש און טשוויטשעניעס.

— אַ פּנים ס'איז אמת — זאָגט ר' זאַנוועלע — וואָס מע זאָגט, אַז ס'האָט זיך געמאַכט גאָר גישקשת'דיג הייס, און וואָס ביי דער מענשהייט איז נישטאָ קיין געלד!

מילא — זאָגט ער — מיר איז הייס, יעך ווער צעשמאָלצען, איז עס דערפאַר, וואָס יעך שוויץ אַ גאַנצען טאָג... מילא — זאָגט ער — קיין געלד האָב יעך נישט — איז עס דערפאַר, ווייל די „באַנק פּאָלסקי" דיסקאָנטירט מיר נישט פערזענליך קיין וועקסלען, און ווייל נישט האָבען מיין אונטערשריפט, אָבער הלמאי איז ביי פּאָזנאַנסקי'ן נישטאָ קיין געלד — דאָס פערשטיי יעך שוין נישט! ס'איז פאַר מיר אַ רעטעניש!

וואָרום, אַ גרויסע קונץ — מ'נעהמט און מ'פערקויפט נאָך אַ פּאָר שטיקלעך סחורה, און מ'עסט אָנבייסען.

איז עס אָבער אויך מיט אַ שכל — אָט די גאַנצע מעשה:

עסך פרעגט, צו וואָס ברויך מען אָט די גרויסע היצען, וואָס עס פערכאַפּט אָזש דעם אָטעם פון זיך?

איז עס קודם כל, כדי צו פערשפּאָרען אַ פּאָר חדשים קויהלען, און צווייטענס, און דער עיקר'שט טאַקי, איז עס נישט מעהר ווי אַ רעפּעטיציע!

אַזוי ווי די רעגירונג, למשל, פּראָבעט אַציגנד אויס די כוחות פון דער פּאָליטיק, פּונקט אַזוי מאַכט דער רבונו של עולם אַ רעפּעטיציע אויף זיינע יודעלעך, כדי צו מאַכען זיי ממוכן ומזומן, גרייט צו די בקרוב'ע וואַהלען אין מאַגיסטראַט און אין סיים, ווען עס וועלען זיך מאַכען די ריכטיגע גרויסע היצען ביז די 40 גראַד, פּונקט, ווי ביי שאַרלעך, בויך טיפוס אָדער אַנדערע כאָלעריעס...

וואָס שייך ווידער דעם מאַנגעל אין געלד, דאָס הייסט, אַז ווער עס האָט נישט, ליגט איינגעלייגט אין מאַנגעל — איז דערויף אויך דאָ אַ תירוץ.

אין דער תירוץ איז: עבדים היינו לפרעה במצרים. אַז אונז גייען מיר איצט אַוועק ביז די 90 יאָהר'ען צו פרעה'ן אויף טשוויטשעניעס, אַז מען וועט אונז דאַרפט געבען פון אַלעם גרייטען, פון פויגעל-מילך און פון זויערזאַלץ, טאָ צו וואָס, פרעג יעך איהן, ברויכען מיר האָבען דאָס געלד?

אַ קליינינקייט עפּיס: אי מ'עט זיין אויף פרישע לופט, אי מ'עט מאַכען גימנאַסטיקע, אי מ'עט לערנען די תורה פון נאַפּראַוואַ-נאַלעוואַ-זוואַרט-וו'מיל, אי מ'עט אַדורכמאַכען די גאַנצע פוהר'ישע קונץ פון פּאַדני-ווסטאַן...

און ווידער גערעדט, וואָס אַרט עס מיך. אַז מיר'ן זיך טאַקי אויסלערנען צו האַלטען אַ ביקס אין די האַנד, נאָ וושעלקי וויפּאַדעק, טאָמער, למשל, די שוויגער הויבט אָן צו מאַכען אַנ'אַפּאַגזיווע און גייט אַרויס קעגען דיר אין שלאַכט מיט'ן וואַלגערהאָלץ...

עס שטייט דאָך אין דער תורה: כי תצא — אַז דו ברויכסט אַרויסגיין, למלחמה — אין אַ קריג-צושטאַנד, איז קודם-כל, זיי גרייט, און שאַנעווע די הויזען און דאָס הויז בעזינד.

נו, זעהט עסך שוין, אַז אַלץ איז קלאָהר ווי דער טאָג, אַלץ איז שוין פערענטפערט, און — טשוויטשעניעס איז 'אַ גוטע זאַך:

אָט וועל איך זיך טשוויטשען און פערשפּאָרען צו האָבען הוצאות. אָט טשוויטשעט זיך מיין יודענע אין וויטשניאָווע-גורע אויף אַרויסצובעקומען פון מיר וואָס מעהר געלד, און אָט וועט אי"ה אָנקומען פאַר מיר די הלואה פון אַמעריקע, וועל יעך שוין גאָר ווערען אויפגעריכט!

אמן.

וואָרפט אוועק זײַן אַריסטאָקראַטישע משפחה און איז זיך מגייר.

בעוועזן אַ העכערער אונגאַרישער אָפיציר און איז היינט אַ תּלמיד פון אַ ישיבה

מיר האָבען שוין געהאַט די געלעגענהייט צו דערצעהלען וועגען עטליכע גרים און בעלי תשובות, וואָס זענען איבערגעגאַנגען צום יודענטום צוליב אידעאליזאַציע. צו דערזעלבער סעריע פּאַסירונגען געהערט אויך פאָלגענדער נאָר איבעררעשענדער פאַל:

אַ געוויסער עסטרייכיש-אונגאַרישער בערופס-אָפיציר, דערצי פאָנ'אַ רעליגער, וועלכער איז פונ'ם 12 טען לעבענס-יאָהר אויפגעצויגען געוואָרען אין אַ בעריהמטער קאַדעטען-שול און וועמענס ברודער, אַ מאַיאָר אין רומעניען, איז היינט איינער פון די גרעסטע אָנהענגער פונ'ם דאָרטיגען אַנטיסעמיטישען פיהרער קוזאַ, האָט זיך מגייר געווען נאָך אין יאָהר 1922 אין איינער פון די אונגאַרישע ישיבות, איז לעצטענס געקומען קיין בעלז אויף שבת און האָט זיך אויף זיין צוריק-רייזע אויפגעהאַלטען אַ פּאָר טעג אין לעמבערג.

אברהם שפּיצער — אַזוי איז דער איצטיגער נאָמען פון גר — איז געבוירען געוואָרען אין אַ דאָרף נעבען סאַטמאַר (אונגאַרן) ביי אַנ'אַריסטאָקראַטישען גוטס-בעזיצער. זיין פאָטער, וועלכער איז געווען אַ לומפּ און אַ קאָרטען שפּילער, איז בעגאַנגען זעלבסטמאָרד, נאָכדעם ווי ער האָט פערלוירען דעם גרעסטען טייל פון זיין פערמעגען, דעמאָלס ווען אברהם איז נאָך געווען אַ קליין קינד. אויך זיין מוטער איז יונג געשטאָרבען. אברהם איז אויפגעצויגען ביי זיין פעטער, אַ בישאָף און איז היינט דרייסיג יאָהר אַלט. פון זיין צווייטען פעטער, אַ גימנאַזיאַל-פּראָפעסאָר, איז ער בעוואוירט געוואָרען, אַז זיין עלטער באַבע איז געווען אַ יודישע, האָט זיך גע'שמד'ט און חתונה געהאַט פאַר זיין עלטער-זיידען.

ווען אַברהם איז אַלט געוואָרען 12 יאָהר האָט איהם זיין פעטער, דער בישאָף, אַריינגעגעבען אין אַ קאַדעטען-שול. ער האָט קיינמאָל נישט פלייסיג געלערנט די מיליטערישע לימודים, האָט תמיד געקלערט וועגען זיין טראַגיש-אומגעקומענעם פאָטער און איז געקומען צו דער מסקנא, אַז דער גורל האָט זיך גוקם געווען אין זיין פאָטער פאַר די הטאים פון זיין באָבען. אַברהם האָט זיך פאָרגענומען מיט דעם געדאַנק דאָס מתקן צו זיין דורכדעם, וואָס ער וועט זיך צוריק אומקעהרען צו דעם שטאַם, פון וואַנען ער קומט און ער האָט בעשלאָסען זיך מגייר צו זיין.

נאָך דעם צערפאַל פון עסטרייך-אונגאַרן האָט ער אָנגעהויבען צו קלערען, ווי אַזוי זיין געדאַנק צו רעאַליזירען. ווען די רומענער האָבען איבערגענומען דעם טייל אונגאַרן, פון וואַנען ער שטאַמט, איז זיין ברודער, אויך אַ בערופס-אָפיציר, איינגעטרעטען אין דער רומענישער אַרמעע, וואו ער איז באַלד געוואָרען מאַיאָר. ער דאַנקען האָט דאָס נישט געטון, כאָטש מעהרמאָליגע צורעדענישען פון זיין ברודער, וועלכער האָט איהם פאָרגעוואָרפען אַז ער איז אַ לעדיגגעהער, אַז ער וויל נישט זאָרגען פאַר פרנסה. ביידע ברידער האָבען געוואוינט אין דעם ירושה-גוט פון זייער פאָטער געבען טאַטמאַר, דער עלטערער ברודער, דער מאַיאָר, האָט זיך געפונען כסדר אין דעם גאַר ניזאָן, אין בוקאַרעסט און איז זעהר זעלטען אַהיימגעקומען; ער, אַברהם, ואַגעגען, האָט אַכסונג געגעבען אויף דער לאַנדווירטשאַפט אין דער היים און איז נישט אַרויסגעקומען מפתח ביתו.

ווען דער עלטערער ברודער איז אַמאָל אַהיימגעקומען, האָט ער אברהם'ן נישט געטראָפען. די דינערשאַפט האָט איהם מיט אַ האַלב מויל דערצעהלט, אַז דער יונגער הער געפונט זיך שוין זייט עטליכע וואָכען נישט אין דער היים און, אַז ער זאָל זיך, ווי עס הייסט, געפונען אין דער נאָהנטער שטאָט סאַטמאַר צווישען די יודען. דער מאַיאָר, אַ פערביסענער אַנטיסעמיט, איז געוואָרען מלא רציחה אויף זיין ברודער, וועלכער אוט איהם אַן אַזעלכע בושות, איז אַוועק אין שטעטעל, האָט דאָרט געטראָפען זיין ברודער און איהם בעדראָהט, אַז באם ער וועט נישט תּיכף ומיד אַהיימפאָהרען, אַזוי שיסט ער איהם אויס'ן אָרט. אברהם איז שוין דעמאָלט געווען אַ יוד, האָט געלערנט ביי אַ רבי'ן, נאָר כדי נישט צו קומען צו קיין סקאַנדאַלען, איז ער מיט זיין ברודער צוריקגעפאָהרען אין זייער גוט אַריין.

ווען דער ברודער האָט איהם אין דער חיים געפרעגט, פאַרוואָס ער וויל נישט עסען קיין פלייש, האָט ער ערקלערט, אַז ער איז אַ וועגעטאַריאַנער און דערפאַר וויל ער נישט עסען קיין דבר מן החי. אין דער אמת'ן אָבער האָט ער נישט געוואָלט עסען טרפות.

ווען אברהם האָט מיט אַ צייט שפּעטער אַפּגעלייזט געלד פאַר תבואה און בהמות און זיין ברודער איז נישט געווען אין דערהיים, האָט ער פערנומען זיינע זאַכען און דאָס געלד און איז אַוועק ווייט פון זיין היים קיין אונגאַרן, פון וואַנען ער איז שוין נישט מעהר צוריקגעקומען.

ער האָט בעשלאָסען צו זיין אַ פרומער יוד. זיין אַמאָליגען נאָמען און צונאָמען וויל ער פאַר קיינעם נישט אַנטפּלעקען, מורא האָבענדיג פאַר דעם ברודער'ס נקמה.

זיין געלד לאָזט זיך איהם צוביסלעך אויס, אָבער אברהם איז אַ מענש פון בטחון און זאָרגט נישט.

דאָס נייע „ווייס-בוך" וועגען דער פערוואַלטונג פון ארץ-ישראל.

די יודישע קאָלאָניזאַציע. – לאַנד-פערטיידיגונג. – פּאָליטישע גלייכהייט. – יודישע אַגענץ

(סוף פון בעריכט)

דער שווערער קריזיס אין האַנדעל און אינדוסטריע האָט פעראורזאַכט די נויט צווישען די יודישע אימיגראַנטען, אין פיל ערטער אַפילו אַ גאַנץ שווערע. אַלס רעזולטאַט דערפון איז ענטשטאַנען אַ בעדייטענדער עמיגראַציע-שטראָם, אַ גרויסע אַרבייטסלאָזיגקייט און אַ בעאונרוהיגונג צווישען דער יודישער בעפעלקערונג, די נויטליידענדע און אַרבייטסלאָזע איז געקומען צו הילף די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע, אונטערשטיצט דורך פערשידענע יודישע אָרגאַניזאַציעס און פילאַנטראָפען.

עס ענטשטעהט אַ געפאַהר פון נישט ריכטיגע פעסימיסטישע אויספיהרען וועגען דער ענטוויקלונג פון דער יודישער נאַציאָנאַלער היים. די פאַקטען רעדען שטאַרק געגען די פעסימיסטען, וואָס האָבען געפאָדערט אַנ'אונבעגרענעצטע יודישע אימיגראַציע פון די מזרח-איראָפּעאישע יודען.

די רעגירונג איז פערנומען איצט מיט צוגרייטען אַ רייה פּראָיעקטען און ווען זיי וועלען רעאַליזירט ווערען וועט דאָס זיכער שטיצען שטאַרק פאָראויס דיווירטשאַפטליכע ענטוויקלונג פון לאַנד. דאָך וועט די רעגירונג אַפּטמאָל בעשולדיגט אין גלייכגילטיגקייט צו דער אויפבוי-אַרבייט און ווערט אויפגעפאָדערט צו ענדערען איהר קאָלאָניזאַטאָרישע פּאָליטיק.

אַ פאָרזיכטיגע אימיגראַציע-פּאָליטיק דאַרף פערהיטען דאָס לאַנד פון אונפּראָדוקטיווע עלעמענטען.

אין יאָהר 1926 איז דורכגעפיהרט געוואָרען אין ארץ-ישראל און עבר-הירדן אַ רעאָרגאַניזירונג פון מלוכה-שע פערטיידיגונגס קרעפטען.

לויט'ן נייעם סיסטעם איז פאַרהאַן אַ דייטליכער אונטערשיד צווישען די נאָרמאַלע פּאָליציי-קרעפטען און די איי-גענטליכע מיליטער-אָפּטיילונגען. די ענגלישע זשאַנדאַרמעריע אין ארץ ישראל-דיגע איז אויפגעלעזט געוואָרען. אויך דער אַראַבישער לעגיאָן אין עבר הירדן איז פונאַנדערגעלאָזט געוואָרען. אַנשטאָט זיי זענען געשאַפען געוואָרען געוועהנליכע פּאָליציי-אָפּטיילונגען. חוץ דעם געפינען זיך אין לאַנד מיליטער-אָפּטיילונגען, וואָס זענען רעקרוטירט געוואָרען פון דער אָרטיגער בעפעלקערונג און דינען אַלס גרעניץ-שוץ אָפּטיילונגען אין עבר הירדן.

די קאָסטען פון דער פּאָליציי אין ארץ ישראל דעקט די ארץ-ישראל-רעגירונג. די פּאָליציי אין עבר-הירדן ווערט אויסגעהאַלטען דורך דער דאָרטיגער רעגירונג און ווערט טיילווייז סובסידירט דורך דער ענגלישער רעגירונג. די ארץ-ישראל-פּאָליציי בעשטעהט איצט פון 125 אָפיצירען און 1627 אונטער-אָפיצירען און געוועהנליכע פּאָליציאַנטען. דערפון זענען 48 אָפיצירען, 21 אונטעראָפיצירען און 176 פּאָליציאַנטען — ענגלענדער, 45 אָפיצירען, 108 אונטער-אָפיצירען און 875 פּאָליציאַנטען זענען מוזולמענער, 17 אָפיצירען, 24 אונטער-אָפיצירען און 226 פּאָליציאַנטען זענען קריסטליכע אַראַבער און ענדליך 15 אָפיצירען, 22 אונטעראָפיצירען און 175 פּאָליציאַנטען זענען יודען.

אויף דער ערשטער פראַגע פון פראַגע-בויגען פון דער מאַנדאַט-קאָמיסיע, וועלכע מיטלען זענען אָנגעווענדעט געוואָרען, כדי צו שאַפען אַזעלכע פּאָליטישע, אַדמיניסטראַטיווע און ווירטשאַפטליכע בעדינגונגען, וואָס זאָלען זיכערען דעם בוי פון אַ נאַציאָנאַלער היים פאַר'ן יודישען פאָלק, האָט די רעגירונג געענטפערט: די פּאָליטיק פון דער ארץ-ישראל-רעגירונג שטרעבט צו ברענגען אַלע איינוואוינער פון לאַנד אָהן אונטערשייד פון ראַסע און רעליגיע אויף דער באַזע פון גלייכהייט. דורך אַ גוטער פערוואַלטונג פון לאַנד ווערען שוין אַליין געשאַפען בעדינגונגען, וואָס זענען גינסטיג פאַר דער ענטוויקלונג פון דער יודישער קאָלאָניזאַציע אין ארץ-ישראל.

די יודישע אַגענץ.

אַלס ענטפער אויף פערשידענע פראַגען, וואָס זענען שייך די פונקציעס פון דער יודישער אַגענץ און איהר צוזאַמענאַרבייט מיט דער ארץ-ישראל-רעגירונג טיילט מיט די ענגלישע רעגירונג, אַז די יודישע אַגענץ האָט אַרויסגעזאָגט איהרע אַנשויאונגען און בעמערקונגען וועגען אַרבייטער-ענטשעדיגונגס-געזעץ, וועגען דער פערבעסערונג פון באַדען-רעגיסטער און וועגען דער אָרגאַניזאַציע פון די יודישע קהלות.

דער גאַנצער ערד-בעזיץ, וואָס געפינט זיך אין ארץ-ישראל אין יודישע הענד, בעטרעפט 250,000 אַקער.

דער'הרג'עט-געוואָרן ביי דער אַרבייט.

(§) אַ שרעקליכער פאַרפאַל האָט זיך געטראָפען אין אַ. גוטמאַנס פאַבריק (זאַקאָנטנאַ 5). דער אַרבייטער וואַצלאַוו אָסטאַנסקי איז בעת דעם רייניגען דעם קעסעל געטראָפען געוואָרען פון עלעקטרישען שטראָם און אויפ'ן אָרט דער-הרג'עט געוואָרען. דער דאָקטאָר פון פאָגאָטאָוויע האָט שוין נאָר פעסטגעשטעלט דעם טויט.

אויסצוגען פון די בעפעלקערונגס-ביכער.

ווי בעוואוסט גיט דער רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט אַרויס פעסטער אויפ'ן גרונד פון אויסצוגען פון די בעפעלקערונגס ביכער (קשיאָנג-לידונאָשטשי) אין וועלכע די פערזאָנען זענען געווען פערשריבען.

אַזוי ווי די פעראינטערעסירטע פערזאָנען ווענדען זיך אָפט צו מעקלערס אָדער ווינקעל-אַדוואָקאַטען נאָך הילף צו בעקומען די אויסצוגען, מעלדעט דער מאַגיסטראַט, אַז אַזעלכע אויסצוגען קען מען בעקומען אין ביוראָ פון די בעפעלקערונגס-ביכער ביים מאַגיסטראַט (פריהיימס-פּלאַץ 14, צימער 5).

די ביוראָ גיט אַרויס אויסצוגען פאַר די, וועלכע זענען פערשריבען אין לאָדז און פערמיטלען אויך פאַר די, וועלכע זענען פערשריבען אין אַנדערע שטעט פאַר נאָרמאַלע קאַנצעלאַריע-אויסגאַבען.

פון יודישע טעאַטער.

אַנאַ אין היימאַן יאַקובאָוויטש היינט אין מאָרגען אויף פּראָווינץ

אַזוי ווי די אַמעריקאַנער געסט שפּילען נישט ביז שבת, זענען זיי איינגעלאַדען געוואָרען צוזאַמען מיט דער לאָדזער טרופּע צו שפּילען היינט אין פּאַביאַניץ „די מאַמע פון דער וועלט" און מאָרגען מיטוואָך אין טאָמאַשאָוו „די גרינע כלה". אויף דעם היינטיגען שבת ווערט דורך די אַמעריקאַנער געסט אַנאַ און היימאַן יאַקובאָוויטש פאָרגעבריים פּיעסען, אין וועלכע די גאַסטראָלערען טרעטען אויף צום ערשטען מאָל אין לאָדז.

פון געריכט.

פּאַלש-געלד.

(§) נעכטען איז אין היגען קרייז-געריכט פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען ישראל אָרענביק, וועלכער איז בעשולדיגט געווען אין פערשפּרייטען פּאַלש געלד. דער בעשולדיגטער איז פער'משפט געוואָרען צו 6 יאָהר שווערע טורמע.

זעלבסטמאָרדען.

די עפּידעמיע פון זעלבסטמאָרדען דויערט ווייטער.

נעכטען האָט זיך אין פּאַרק פון 3 טען מאַי דורכגעשניטען דעם האַלז מיט אַ ראַזיר-מעסער דער 20-יעהריגער זיגמונט ראַדקיעוויטש (זלאָטאַ 10).

.

אויף פריהייטס פּלאַץ האָט מען נעכטען ביי טאָג אויפגעהויבען מיט שווערע סמנים פון לעבען אַ פער'סם'טען מיט קאַרבאָל דעם 35 יעהריגען סטאַניסלאַוו פּאָקריוויצקי. די סיבה פון זעלבסטמאָרד — אַרבייטסלאָזיגקייט און נויט.

*

די 38-יעהריגע אַגניעשקאַ טאָמאַשעווסקאַ (קאָנסטאַנטינער 142) האָט זיך פער-סם'ט מיט סובלימאַט. די פּאָגאָטאָוויע האָט זי אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

(§) די 18-יעהריגע בענאָוועפאַ שו-קאַלסקאַ (ראָקיטשינער 13) האָט זיך פער'סם'ט. די אַרויסגערופענע פּאָגאָטאָוויע האָט שוין נאָר קאָנסטאַטירט דעם טויט פון דער זעלבסטמערדערין.

*

אויף טאָסנאָוואַ 8 האָט זיך פער-סם'ט בראָניסלאַוואַ באַריש.

*

אויף זגיערזשער 123 איז דער 25-יעהריגער וואַצלאַוו פּראָקאָפּינסקי, כדי צו בעגעהן זעלבסטמאָרד אַריינגע-שפּרונגען אין דערנעביגען סטאַוו. די אַנוועזענדע האָבען זיך באַלד געלאָזט נאָך דעם דערטרונקענעם און עס האָט זיך איינגעגעבען איהם אַרויסצוציהען פון וואַסער, אָבער מיט שוואַכע סמנים פון לעבען. מען האָט איהם אָבגעפיהרט אין ראַדאָגאָשטשער שפּיטאָל.

*

אויף דרעוונאָווסקאַ 64 איז אַ נעווי-סער טאַדאָר טעמפּאַל, כדי צו בע-געהן זעלבסטמאָרד, אַרויסגעשפּרונגען פון פענסטער פון 1-טען שטאָק.

דעם פערוואונדעטען האָט ערטיילט הילף די פּאָגאָטאָוויע.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעצ. פאַר לונגען-און הארץ-קראַנקהייטען, בעשטראַלונגען אין קונסטליכע בערג-זון.
נעמט אָן פון 3—4 נאָכמיטאָג און פון 4—5 דער לעמשניצע „וועלקא".

טעלעגראַמען.

אורטייל אינ'ם פּראָצעס פון צענט-ראַלע פּאַלעסטינאַ-אַמט אין וואַרשאַ

וואַרשאַ, 11 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) נאָך אונטערהאַנדלונגען, וואָס האָבען געדויערט העכער 3 וואָכען, האָט דאָס געריכט אַרויסגע-טראָגען זיין אורטייל וועגען די אונ-אָרדנונגען אין צענטראַלען פּאַלעסטינאַ-אַמט. נאָכ'ן אויסהערען דורכ'ן פּאָרזי-צער פון געריכט ה' פּאָדלישעווסקי די עקספּערטען, איז בעשלאָסען גע-וואָרען, אַז אַלע בעשולדיגטע ווערען בעפרייט פון דער הויפּט-בעשולדיגונג אין מיסברויכען. די אויספאָרשונג געגען ווערמיט און לימוואַק ווערט בהסכם מיט'ן פּאָרשלאַג פון דעם בעשולדיגער ה' פּאַד פון בערלין, אָפּגעשטעלט. די בעשולדיגונג געגען קאָרנגרין און פּינ-קעלשטיין ווערט אויסגעטיילט און די בעשולדיגונג געגען הורוויץ אָפּגעשטעלט.

נאָכדעם האָט ה' זילבערשטיין ביי אָפענע טיהרען פאָרגעלייענט דעם אור-טייל, לויט וועלכען ס'ווערט פעסטגע-שטעלט, אַז קיינער פון די בעשולדיג-טע האָט נישט געהאַט קיין שלעכטע כוונות און נישט געבראַכט קיין שאָדען און זיי ווערען דעריבער בעפרייט פון דער הויפּט-בעשולדיגונג. געוויסע אומ-פּינקטליכקייטען זענען יאָ פאָרגעקומען. די מאָטיווען פונ'ם אורטייל וועלען פער-עפענטליכט ווערען אין עטליכע טעג אַרום.

מלוכה-פּרעזידענט אונטערגעשריבען

דעם דעקרעט וועגען דער הלואה פון 15 מיליאָן דאָלאַר.

וואַרשאַ, 11. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינט האָט מלוכה פּרעזידענט אונטערגעשריבען דעם דעקרעט וועגען דער הלואה אויף 15 מיליאָן דאָלאַר. דער דעקרעט וועט אַריינגעטראָגען ווערען אין סיים צו בע-שטעטיגען.

אטאמאן בולאק באלאכאוויטש

דער טרויעריג-בעריהמטער פּאָגראָמטשיק

לעבט אנומעט טאָג אין ווארשא.

דער טרויעריג-בעריהמטער אַטאַמאַן פון די פּאָגראָם-באַנדעס אין ווייס-רוס-לאַנד, גענעראַל בולאַק-באַלאַכאָוויטש, וועלכער האָט גאָכ'ן ליקווידירען זיין „אַרמעע" זיך בעזעצט אויף די קרעסעס, פיהרענדיג דאָרט אַ גרויסען האַלץ-מסחר, האָט זיך לעצטענס איבערגע-טראָגען קיין וואַרשא.

דער „גענעראַל", וועלכער האָט אַ גרויסען אַנטייל אין די פּאָגראָמען אויף דער יודישער בעפעלקערונג פון ווייס-רוסלאַנד, האָט געדונגען אין וואַרשא אַ גרויסאַרטיגע דירה אויף קראַקאָווער פּאָרשטאָדט 79. לעבט דאָ אַ גוטען טאָג, קומט אין די שענסטע הייזער און בע-וויזט זיך אַפילו אויף די גאַסען פון צייט-צו צייט אין זיין פּולען אַטאַמאַנ-סקען אוניפאָרם, אַלס גענעראַל פון זיין אייגענער אַרמעע.

בולאַק באַלאַכאָוויטש איהרט אין וואַרשא אַ האַנדעל פון האָלץ און פערד און ער שטעהט אין גרויסע האַנדעלס-בעציהונגען מיט אַנגעזעהענע יודישע סוחרים

וואו ער קומט, דערצעהלט ער וועגען די גרויסע „העלדישקייטען" פון זיין אַרמעע, אַ דאַנק וועלכער פּוילען האָט געוואונען די מלחמה מיט די באָלשע-וויקעס. דאַגעגען פערשווייגט ער אינ-גאַנצען די בלוטיגע מעשים, וואָס זיינע באַנדעס האָבען אויסגעפיהרט איבער דער יודישער בעפעלקערונג.

עס איז זעהר כאַראַקטעריסטיש, אַז בולאַק באַלאַכאָוויטש בעריהמט זיך אַפילו אַז די פּוילישע רעגירונג זאָל איהם האָבען בעצאָהלט 100,000 זל. אַלס בע-לוינונג פאַר זיינע פערדינסטען בעת דער פּויליש-באָלשעוויסטישער מלחמה.

איצט גרייט זיך דער „אַטאַמאַן" צו אַ שמחה: זיין 18-יעהריגע טאָכטער האָט תנאים מיט'ן 30-יעהריגען גראַף שיבע-לאָוו, דעם פּרוואַלטער פון די גרויסע וועלדער פון גראַף בראַניצקי אין פּיאַ-סעטשנאַ.

בולאַק-באַלאַכאָוויטש איז זעהר צופ-ריעדען מיט'ן דאָזיגען שידוך, ווייל זיין טאָכטער וועט אַזוי-אַרום ווערען אַ גרע-פין און ער גרייט-צו זעהר אַ שאַהנע חתונה.

כאַראַקטעריסטיש איז אַז בולאַק-באַ-לאַכאָוויטש, וועלכער האָט אָרגאַניזירט זיינע באַנדעס אַלס כלומרשט נאַציאָנאַל ווייסרוסישע אַרמעע, שטעהט איצט נישט אין קיין שום בעציהונג מיט די ווייס-רוסישע אָדער רוסישע עלעמענטען אין פּוילען און ער בעמיהט זיך צו פער-קעהרען אויסשליסליך אין די פּוילישע אַריסטאָקראַטישע קרייזען.

א שווינדלער א שלים-מזל.

פון איילעניש הומט קיין גוטס נישט ארויס.

אין „באַנק זיעמיאַנסקי" אויף קרעדי-טאָווע 1, אין וואַרשאַ, איז געקומען דער אַנגעשטעלטער פון דער פירמע „זאַכאַס-פירס" (פּלאַץ פון 3 קרייצען 11) פלאָר-יאַן סקאַניעטשני (ליטאָווע 9) און האָט פאָרגעשטעלט ביים קאַסע-פענסטער נומער 9 צום איינקאַסירען אַ טשעק אויף 6000 זלאָטעס. די סומע אויפ'ן טשעק איז אָבער געווען אויסגעשריבען אַזוי, אַז דאָס אות „ז" איז געווען אָנ-געשריבען פאַר דער ציפער 6000. דער-ריבער האָט דער קאַסירער זיך טועה געווען און האָט בעמערקט, אַז עס איז אַ טשעק אויף 26000 זלאָטעס. ער האָט דעריבער אָנגעהויבען אַרויסלעגען אויפ'ן טיש ביים פענסטערל פּעקלעך געלד אויף אַ סומע פון 26000 זלאָטעס. ער האָט שוין געהאַט אַרויסגעגעבען דעם אָנגעשטעלטען סקאַניעטשני 20000 זלאָ-טעס און האָט זיך אויסגעדרעהט, כדי צו נעהמען נאָך אַ פּעקל פון 6000 זל.

דערווייל האָט סקאַניעטשני בעוואַהרען, אַז מען גיט איהם אַזוי פיל געלד. האָט ער בעשלאָסען אויסצונוצען דעם טעות פון קאַסירער און צוצונעהמען פאַר זיך דאָס געלד. ער האָט זיך אָבער נישט בעקענט דערוואַרטען אויף דער גאַנצער סומע, און ווען דער קאַסירער האָט זיך אויסגעדרעהט צו נעמען דאָס לעצ-טע פּעקל פון 6000 זל. האָט סקאַניע-טשני דערווייל צוגעכאַפּט די 20,000 זל. וואָס זענען שוין פאַר איהם געלעגען און איז גלייך געלאָפען.

ווען דער קאַסירער האָט איהם גע-וואָלט צוגעבען די 6000 זל. האָט ער דערזעהען, אַז ער האָט נישט צו ווע-מען צו רעדען. ער האָט זיך באַלד בע-כאַפּט, אַז דאָ איז עפּעס נישט גלאַטיג. ער האָט גלייך געכאַפּט בעמערקט דעם טשעק און האָט בעמערקט, אַז דער טשעק איז אויסגעשטעלט נאָר אויף 6000 זלאָטעס.

גאַטירל'ך האָט ער באַלד געמאָלדען דער פּאָליציי. מען האָט אָנגעהויבען זו-כען דעם איינקאַסירער סקאַניעטשני און מען האָט איהם ענדליך געפונען.

לכתחילה האָט ער געלייקענט שטיין און ביין. ער האָט זיך געשוואוירען, אַז ער האָט בעקומען פון קאַסירער גאָך 6000 זל., וועלכע ער האָט תיכף איינ-געצאָהלט דער פירמע „זאַראַסעיראָט" און מעהר ווייסט ער גאָרנישט. מען האָט אָנגעהויבען זוכען און ענדליך האָט מען אין קעלער, וואָס געהערט צו זיין, סקאַניעטשני'ס וואוינונג, אויף ליטאָווע 9 געפונען בעגראָבען די צוגענומענע 14000 זלאָטעס, וואָס דער קאַסירער האָט איהם איבערגעצאָהלט.

יודישע עצות.

פון דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטפערען אויף יודישע אָנפראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט „פ"-שריפטליך" פון אונזערע לעזער.

> **קופּאָן.**
> יודישע אָפּטיילונג
> פון „נייעם פאָלקסבלאַט"
>
> צום דערלאַנגען אָנ'אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן פון דער ראַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגע-געבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן מעט. מען ענטפער נישט געגעבען ווערען.
>
> גילטיג דעם 11. יולי 1927.

5758. העגדעלעס.

אויב דער מינדעריעהריגער יורש איז געריכטליך אָנערקענט געוואָרען פאַר זעלבסשטענדיג (usamewolnionego) קאָנט איהר ביי איהם דינגען די וואוי-נונג אָבער דער אָפּמאַך קאָן געשלאָ-סען ווערען נישט לענגער, ווי אויף 3 יאָהר.

5759. אַ רושאַנדזיני פון וואכאַרגיע.

וואוינונגען פון רושאַנצעס אינטער-ליגען דעם דעקרעט פון לאָקאַטאָרען-שוץ, אויב איהר מאַן האָט ביז זיין טויט ערפיהלט די פליכטען אָהן פאָר-וואורף, קאָן דער הויז-ווירט בשום אופן אייך נישט בעזייטיגען פון דער וואוי-נונג. ער האָט גאָר דאָס רעכט פון אייך צו פאָדערען דירה-געלד.

5760. אַ רעזערוויסט פון פאָלגאַנצוג.

דאָס יאָהרגאַנג 1897 דאַרף געראָפען ווערען אין לויפענדען יאָהר צו איבונגען.

צי מען וועט אָבער דאָס יאָהר בעשטימט דעם דערמאָנטען יאָהרגאַנג רופען אויף די איבונגען און ווען דאָס וועט פאָר-קומען, ווייסען מיר נאָך איינגענטליך בעגוי נישט.

5761 אַ גרופּע פעראינפּערסירטע לאָקאַטאָרען פון לאַנעוויצקאַ גאַס.

מיר האָבען שוין איינמאָל געענטפערט, אַז לויט דער פעראָרדנונג פון מלוכה-פּרעזידענט איז די נאָוועלע וועגען אָפּ-שטעלען די לויפענדיגע 6 פּראָצ. קוואַר-טאַל'דיגע הוספות פאַר איינשטיביגע וואוינונגען פערלענגערט געוואָרען אויף נאָך 6 חדשים ד. ה. ביז דעם 1 יאַנואַר 1927.

5762. פינטשעווסקי.

ס'איז אַ פראַגע, צי דאַרף מען נייע פענסטער-ראַמען אָדער בלויז רעפּערי-רען די אַלטע. אין ערשטען פאַל מוז עס מאַכען דער הויז-ווירט אויף זיין חשבון, אין צווייטען פאַל – דער לאָ-קאַטאָר.

5763. A. I.

אויף אַ האַנדעלס-לאָקאַל איז גילטיג אַ קאָנטראַקט בנוגע דער סומע גרונד-דירה געלד און אופנים פון צאָהלען, אָבער נישט בנוגע דעם טערמין פון מיזע; זיך אַרויסציהען.

נאָכ'ן אָפּגעמאַכטען טערמין האָט איהר די דירה נישט צו וועלען העכערען די סומע גרונד דירה געלד, איהר קאָנט אָבער אויך נישט פערקלענערען די סומע, סיידען איהר קאָנט זיך בערופען אויף בעגרינדעטע מאָטיווען.

5764. ב–ן פון ציגעל גאַס.

די טענה איז נישט קיין בעגרינדע-טע. אויב ס'איז נישט קיין זעלבסט-שטענדיגע אונטערנעהמונג נאָר ס'גע-פינט זיך דאָרט אַ לאַגער, מוזט איהר דערויף האָבען אַ רעגיסטראַציע-קאַרטע.

5765 אַ לעזער פון פאָלגאַנצוג.

אויב איהר רעכענט זיך אין לאַדו צו בעזעצען אויף שטענדיג דאָרט איהר זיך ווענדען אין אייער פּ. ק. או., אַז מען זאָל אייך איבערשיקען צוליב דעם זעלבען מאָטיוו די עווידענץ אין דער היגער פּ.ק.או.

די נייעסטע פּערפומען

רעיעל

קרעמען, טואַלעט-זייפען, קעלנישע בלומען וואַסערן, פּודער הויבינען, קאָפּי און אַנדערע צו קאָנקורענץ-פּרייזען עמפּפעהלט

Perfumerja DRUKIER

Zawadzka 11

פאַר אַנגראָסיסטען — ראַבאַט!

בעמערקונג: פּודער קאַטי און הויבינען אויף געוויכט

ביליג!

PIEGI

plamy i wątro-
biane radykal-
nie usuwa krem
i mydło

LESCHNITZER'A

אָריגינעלע פּרעפּאַראַטען פון דער מאַרקען-שטעמפּעל „ברעסלוי", צו בעקומען אין די אַפּטעי-קען און סקלאַד-אַפּטעקעס. קרעם זל. 3.15 זייף זל. 2.30 וואו ס'איז נישט צו בעקומען, צו ווענדען זיך דירעקט צו

Aptekarz Drancz i S-ka Bielsko

די, וועלכע אזעוו האט פערראטען.

בעאַרבייט פאַרן „נייעם פאָלקסבלאַט" לויט פערשידענע מאַטעריאַלען פון ל. בראַנט. (105

די פונקציעס פון צענטראַל-קאָמיטעט פון דער פּאַרטיי האָט דעמאָלט ערפילט דער פּעטערבורגער קאָמיטעט. אַ רעכט-מעסיגער צענטראַל-קאָמיטעט איז אויסגעקליבען געוואָרען אויפ'ן ערשטען פּאַרטיי-צוזאַמענפאָהר אין יאָהר 1905. אַזעוו איז געווען אַ מיטגליד פון פּעטערבורגער קאָמיטעט, ד. ה. פּאַקטיש אַ מיט-גליד פון צ.-ק., און ווען ס'איז אויפ'ן 1-טען צוזאַמענפאָהר בע-וויהלט געוואָרען אַ צענטראַל קאָמיטעט, איז אַזעוו אין איהם אַריין.

אינמיטען דער אומאויפהערליכער און פערצווייפעלטער אַר-בייט, האָט אַזעוו פערלוירען זיין נאָהענטסטען און טיכטיגסטען חבר: דעם 13-טען מאַי 1903 איז גערשוני אַרעסטירט געוואָ-רען. אַזעוו'ס אַרבייט איז געוואָרען נאָך פעראַנטוואָרטליכער: דער צענטראַל-קאָמיטעט האָט אַפילו בעשטימט אַלס פערטרעטער פון גערשוני'ן מיכאַיל גאָץ'ן, אָבער גאָץ איז געווען קראַנק און איז געזעסען אין דער שווייץ; דער פאַקטישער לייטער פון דער קאַמפּ-אָרגאַניזאַציע איז געוואָרען אַזעוו ער וואָרט איינער פון די פיהרענדע פּערזענליכקייטען אין דער פּאַרטיי: ווען אין אויגוסט 1903 איז אין שטעדטעל הערמאַנס (אויף דער גרענעץ צווישען דער שווייץ און פראַנקרייך) פאָרגעקומען אַ קאָנפע-רענץ פון די אויסלענדישע פּאַרטייאישע גרופּען, איז אַזעוו'ן צוזאַמען מיט טשערנאָוו'ן איבערגעגעבען געוואָרען די קאָנט-ראָלע פון די אַנטיילנעהמער, כדי קיין פרעמדע זאָלען אויף דער קאָנפערענץ נישט אַריינדרינגען.

דערגרייכענדיג דעם צענטער אין שפּיץ פון דער פּאַרטייאישער אַרבייט, האָט אַזעוו בעקומען אַ בריים פעלד פאַר זיין טעטיגקייט אין דער אָכראַנע. תיכף נאָך דער בעקאַנטשאַפט מיט גאָץ'ן און גערשוני'ן האָט אַזעוו וועגען זיי מיטגעטיילט אין פּאָליציי-דעפּאַרטאַמענט און האָט אויפמערקזאַם געמאַכט אויף דער גרויסער בעדייטונג פון די דאָזיגע צוויי פּערזאָן, בעזונ-דערס פון גערשוני'ן. אַזעוו שטעלט צו בעריכטען וועגען דער אָרגאַניזירונג פון טעראָר, טיילט מיט דעם פּאַרטייאישען פּסעוו-דאָנים פון גערשוני'ן. — „גראַוויזי", לעגט פאָר איהם צו האַל-טען אויפ'ן אויג, אָבער, שרייבט ער, „נעהמען איהם דאַרף מען דערווייל נאָך נישט, ער וועט אונז זיין נוצליך"; בכלל, מעלדעט ער, „האָט זיך מיין רייזע קיין פּאַריז און אין דער שווייץ זעהר גוט איינגעגעבען". די דאָזיגע מיטטיילונג האָט אַזעוו געמאַכט אין דעצעמבער 1901. אין די ערשטע חדשים פון 1902 האָט אַזעוו איבערגעשיקט אויך אַ רייה ווירטיגע אינ-פאָרמאַציעס וועגען גרופּען, וואָס האָבען נישט געהערט דירעקט צו זיין טעטיגקייטס-געביט: וועגען „בונד", וועגען די סאָציאַל-דעמאָקראַטען, צוגעבענדיג דערצו אויב אַ ליגען, אַז אויך די סאָ-ציאַל-דעמאָקראַטען זענען פאַר טעראָר.

וועגען גערשוני'ן, וועלכער איז געהאַט אַרגערגעפאָהרען קיין רוסלאַנד, האָט אַזעוו געמאָלדען זעהר אָפט, אָנווייזענדיג, וואו מ'קאָן איהם יעדעסמאָל געפינען: אין סאַראַטאָוו, אין פּעטערבורג א. אַ. וו. די פּאָליציי האָט גערשוני'ן אַרומגעזוכט ביז צו אַ געוויסער צייט — אָבער אומזיסט; שולדיג דערין איז געווען נישט אַזעוו, נאָר די פּאָליציי גופא, וועלכע האָט נישט תמיד בעוויזען אויסצונוצען אַזעוו'ס אינפאָרמאַציעס. אַזוי, איז למשל געווען דער פאַל מיט אַ טראַנספּאָרט ס. ר.'ישער ליטעראַ-טור פון אויסלאַנד. אַזעוו האָט מיטגעטיילט, אַז אַזאַ טראַנספּאָרט איז איבערגעשיקט געוואָרען דורך גערשוני'ן און מענדעל ראָ-זענבאַום'ן קיין קאַמיעניעץ-פּאָדאָלסק, אין פּוסטער-פעסלעך און אין איין-קאַסטענס און אַז די ליטעראַטור געפינט זיך ביי דעם און דעם. דער פּאָליציי-דעפּאַרטאַמענט האָט געשיקט קיין קאַ-מעניעץ-פּאָדאָלסק אַ בעאַמטען, נאָר צוליב קאָנספּיראַטיווע טע-מים האָט מען דעם בעאַמטען נישט געזאָגט גענוי, ביי וועמען די ליטעראַטור געפינט זיך, איבערלאָזענדיג פאַר דעם בעאַמ-טען - ער זאָל אַליין זי אויסגעפינען. דער בעאַמטער האָט אַרומ-געזוכט עטליכע וואָכען און האָט גאָרנישט געקאָנט כאַפּען. דע-מאָלט האָט מען דער אָרטיגער פּאָליציי איבערגעגעבען, וועמען מען דאַרף גאָכשפּירען. מ'האָט גענומען נאָכשפּירען און געטראָ-פען אויף דער שפּור פון אַ פרומען יודען, וועלכער פלעגט עט-ליכע מאָל אין טאָג גהן דאַוונען אין שוהל. סוף כל סוף האָט די אָכראַנע געזוט געבען געגויע אָנווייזונגען, ביי וועמען מ'זאָל די ליטעראַטור זוכען.

וואָס מעהר ס'איז געוואַקסען אַזעוו'ס אָנזעהן אין דער אָכראַ-נע, אַלץ דרייסטער זענען געוואָרען זיינע פאָדערונגען. אין פרי-לינג 1903 האָט זיך ראַטשקאָווסקי געווענדעט צום פּאָליציי-דעפּאַרטאַמענט וועגען אַסיגנירען 500 רובעל, כדי דאָס געלד איבערצוגעבען דורך דער פערמיטלונג פון אַ געהיים-אַגענט גערשוני'ן אויף צו מאַכען באָמבעס. דער פערמיטלער איז גע-ווען אַזעוו. דער פּאָליציי-דעפּאַרטאַמענט האָט אָנשטאָט צו פער-טרייבען סיי ראַטשקאָווסקי'ן, סיי אַזעוו'ן (דאָס איז געווען באַלד נאָך דער ערמאָרדונג פון אינערן מיניסטער סיפּיאַגין!) געגעבען זיין הסכמה און געשיקט דאָס געלד. די פאָדערונג פון געלד האָט אַזעוו מאָטיווירט אין אַ בריף צום פּאָליציי-דעפּאַרטאַמענט, אין וועלכען ער האָט געשריבען:

(פאָרזעצונג קומט).

תיקון טעות.

אין דער געכטיגער פאָרטזעצונג פון „די, וועלכע אזעוו האָט פערראַ-טען", זענען אריינגעפאַלען פאָלגענדע פעהלער: אין דער ערשטער שפּאַלטע דאַרף זיין נישט מיכאַיל גאָץ, נאָר מיכאַיל גאָץ, אין דער צווייטער — נישט טעראָריסטישע בעגרינדונג, נאָר טעאָרעטישע בעגרינדונג פון טעראָר

דער סענסאַציאָנעלער מאָרד פון אַ פרוי, וועמענס קערפּער מ'האָט געפונען אין אַ קאַסטען

גאַנץ לאָנדאָן קאָכט מיט דעם מאָרד, צוליב וועלכען עס איז אויפגעדעקט געוואָרען אַ פאַמיליען-טראַגעדיע.

מיט אַ פּאָר חדשים צוריק איז גאַנץ לאָנדאָן אויפגערודערט געוואָרען פון אַ מאָרד-געהיימניס. אויף דער באַהן סטאַנציע פון טשאַרינגקראָס האָט מען געפונען אַ קאַסטען, וואָס אַ מאַן האָט איבערגעלאָזען. אין דעם קאַסטען איז געווען דער קערפּער פון אַ טויטער פרוי. כאָטש זי איז געווען שטאַרק צעהאַקט, האָט דאָך די פּאָליציי באַלד אויסגעפונען דעם נאָמען פון דער טויטער און איהר גאַנצע לעבענס-געשיכטע.

ווען די ענגלישע געהיים-פּאָליציי האָט זיך גענומען זוכען דעם מערדער, האָט זי שוין געפונען אַ סך מעהר שוועריגקייטען. קיינער פון די אַנגעשטעלטע אויף דער סטאַנציע האָט נישט באַמערקט דעם מאַן, וואָס האָט דעם קאַסטען געבראַכט. עס איז שווער געווען צו וויסען אויף וואָס פאַר אַן אופן מען קען אָנהויבען זוכען די שפּורען צו דעם מערדער. ענדליך האָט די פּאָליציי דאָך עפּעס דערשמעקט. איהר חשד איז געפאַלען אויף אַ געוויסען דזשאָהן ראָבינסאָן, אַ 36 יאָהריגען יונגענמאַן, אַ סוחר, וועמעס געשעפטען עס זענען געווען זעהר טונקעלע.

ווי די פּאָליציי בעהויפּטעט האָט מרס. באָנאַטי געענדיגט איהר לעבען אין ראָבינסאָנ'ס קאָנטאָר. אַ פּאָר טעג פאַר דעם ווי איהר קערפּער איז איבערגעלאָזען געוואָרען אין דער טשאַרינג-קראָס סטאַנציע. דער קאָנטאָר איז איבערהויפּט קיין קאָנטאָר נישט, נאָר אַ מין האַלבע וואוינונג. אויפ'ן טיר איז אַפילו דאָ אַ געשעפטס אויפשריפט, נאָר ווי עס ווייזט אויס, האָט ראָבינסאָן דאָרטען קיין געשעפטען נישט געהאַט.

געפונען האָט מען אין ראָבינסאָנ'ס קאָנטאָר אַ קאָלנער און אַ בעפלעקטען קראַוואַט. מען האָט אויך געפונען ביי איהם אַ ווייסע אונטערקליידעל פון אַ פרוי און אַנדערע שמיקלעך פרויען-וועש, פרויען זאָקען, און אַ האַנד-טאַש פון אַ דאַמע.

די פּאָליציי בעהויפּטעט, אַז ראָבינסאָן האָט זיך מודה געווען, אַז ער האָט דעם טויטען קערפּער פאַרפּאַקט אין קאַסטען און איבערגעלאָזען אויף דער טשאַרינג-קראָס סטאַנציע. ער טענה'ט אָבער, אַז ער האָט זי נישט גע'הרג'עט. ער האָט זיך מיט איהר צופעליג בעגעגענט און בעקענט. זי איז אַרויפגעקומען צו איהם אין קאָנטאָר, וואו זי איז פּלוצלינג געשטאָרבען, און מורא האָבענדיג פאַר אַ סקאַנדאַל, האָט ער, זאָגט ער, דעם קערפּער איינגעפּאַקט אין אַ קאַסטען און איבערגעלאָזען אויף דער סטאַנציע.

איצט ווערען געפיהרט אויספאָרשונגען וועגען דעם דאָזיגען ענין. די פּאָליציי, פאַרשטעהט זיך, וויל בעווייזען, אַז מרס. באָנאַטי איז נישט געשטאָרבען מיט אַ נאַטירליכען טויט, נאָר ראָבינסאָן האָט זי גע'הרג'עט. יעדענפאַלס דער אַרעסט און דער אַזוי גערופענער „ווידוי" איז איצט די סענסאַציע פון לאָנדאָן.

די מרס. באָנאַטי, ווי עס ווייזט אויס, האָט שוין אַ צייט לאַנג געהאַט צו טאָן מיט אַ סך פאַרשידענע מענער. אין די 4 יאָהר וואָס זי איז גע'גט פון איהר מאַן האָט זי געהאַט אומצעהליגע ליבעס-אַפערעס. זי האָט אָבער געהאַט איין געליבטען, מיט וועמען זי האָט אָנגעהאַלטען פאַרבינדונגען כמעט די גאַנצע צייט.

מרס. באָנאַטי'ס הויפּט-געליבטער, מר. פרעדריק ראָלס, איז אַ גרויסער דיקער ברייט-פּלייציגער מאַן מיט העלע האָר, וואָס הויבען שוין אָן ווערען גרוי. ער זעהט אויס ווי אַ סוחר און ער האַלט זיך ווי אַ רעספּעקטאַבעלער מענש. מיט יאָהרען צוריק האָט ער דורכגעמאַכט אַ שווערע קראַנקהייט, איבערהויפּט האָט ער געליטען דערפון, וואָס ער האָט פאַרנאַכלעסיגט זיין געזונט אין די פּאָר יאָהר, וואָס ער האָט געהאַט עסקים מיט דער פרוי באָנאַטי, און כאָטש ער זעהט אויס גרויס און שטאַרק, איז ער דאָך נישט קיין געזונדער מענש.

ווי ראָלס דערצעהלט, האָט ער זיך בעקענט מיט מרס. באָנאַטי'ס שטיף-פאָטער פאַר פיער יאָהרען. דאַן איז ער געוואָרען אַ סובלאָקאַטאָר ביי די באָנאַטיס. ווי ער דערצעהלט, האָט זיך די פרוי באָנאַטי פאַרליבט אין איהם ביי דער ערשטער בעגעגעניש, זי האָט איהם גלייך איינגעלאַדען אין סאַלאָן טרינקען, און פון דאָרט זענען זיי אַוועק שפּאַצירען אין אַ פּאַרק.

דעם ערשטען אָווענד פון זייער בעקאַנטשאַפט, דערצעהלט ראָלס, האָט זיך מרס. באָנאַטי איהם ערקלערט אין ליבע. זי האָט איהם דערצעהלט, אַז זי איז געווען ביי אַ וואַהרזאָגערין און יענע האָט איהר פּראָפעצייאַט, אַז זי וועט האָבען צוויי מענער, אַ שוואַרצען און אַ בלאָנדען. דער שוואַרצער איז געווען איהר מאַן, און אַזוי ווי ער, ראָלס, איז אַריינגעקומען צו איהר אין הויז, האָט זי גלייך דערפיהלט, אַז ער מוז דאָס זיין דער בלאָנדער, וועגען וועלכען די וואַהרזאָגערין האָט איהר פּראָפעצייאַט.

ווי ראָלס דערצעהלט ווייטער, האָט ער זיך צו ערשט געפּרובט פון איהר אָפּשטעלען. ער האָט איהר געגעבען צו פאַרשטעהן, אַז מען דאַרף זיך נישט רעכענען מיט די נאַרישע רייד פון טרעפערינס און קאָרטען-וואַרפערקעס, אָבער זיינע רייד האָבען נישט געווירקט. זי האָט נישט אויפגעהערט צו טענה'ן, אַז זי איז אין איהם פאַרליבט.

די באָנאַטיס האָבען זיך געשיידט. אין דעם האָט געשפּילט אַ ראָלע נישט בלויז דער פּלאָנטער מיט ראָלס'ען, נאָר אויך אַנדערע מענער. ראָלס זאָגט, אַז די פאַרשטאָרבענע איז געווען זעהר אַ גוטע פרוי, נאָר מיט אַ שוואַכען כאַראַקטער. זי פלעגט זיך בעמיהען צו לעבען ערנסטליך.

איצט, נאָך דער טראַגעדיע, האָט מען נישט געמשפּט דער פרוי'ס באַוועזענעם מאַן און אויך נישט דעם געליבטען. אויף זיי איז קיין מינדסטער חשד נישט געפאַלען. די שפּורען האָבען געפיהרט צו ראָבינסאָנ'ען און ער וועט געמשפּט ווערען פאַר דעם מאָרד.

העלדישקייט בשותּפות

(ענדע פון 3-טע זייט).

דישער שותּף, גאָט שרייט נישט „פּולו שלי".

דער בעשיידענער לעווין ווייסט נישט, אַז הינטער איהם שטעהן יודישע ענטוזיאַסטען און זאָגען מיט איהם נישט מספּ ם, זיי טענה'ן, אַז דער גאַנצער פליה געהערט איהם און ממילא אויך אונז.

עס איז אַ יודישער פליה!

ווייס איך, אַז יודיש פייער ווערט גיך אויסגעלאָשען.

בכלל איז – היינט פייער און מאָרגען אַש.

אָבער אין דעם פייערדיגען מאָמענט זענען מיר מסוגל צו מאַכען ביז בלוט; אין דער גרעסטער שמחה אונזערע נוב'עט זיך כסדר אַריין אַן אומגליקליכער חשד.

מיר פרעהען זיך און קוקען זיך אַרום מיט שרעק.

און מיר האָבען תיכף זיך געכאַפּט, אַז פּרעזידענט קולידזש האָט אין זיין ערשטער דעפּעשע נישט דערמאָנט „אונזער" לעווין'ען.

אין אַ צווייטער דעפּעשע צו פּרעזידענט הינדענבורג האָט שוין פּרעזידענט קולידזש פאַרריכט דעם פעהלער און האָט שוין דערמאָנט לעווין'ס נאָמען.

איז נאָך פאָרט געבליבען אַ שפּיקעלע חשד, און ער נעבערט און יעדעס שטיל;

מען גייט נישט וועלכע דעפּעשע איז די אויפריכטיגע..

און וואָס אונזערע פּלפּול'דיגע קעפּ וועלען אויס'פּלפּל'ען פון די צוויי דעפּעשען איז שווער פּראָגנאָזירען.

און אין אַלץ איז שולדיג דער שותּפות.

העלדען געהען נישט פּאָר-ווייז אין דער געשיכטע, העלדען געהען אַליין, איינציג-ווייז.

אַ סך העלדען זענען פאַרגעסען געוואָרען בלויז צוליב דעם, וואָס זייער נאָמען איז געווען דער צווייטער, דער דריטער, אַדער ער האָט זיך נישט גלאַט אַרויסגעזאָגט.

מיר אַליין ווילען האָבען איין העלד, אַזוי ווי מיר ווילען איין גאָט.

דער העלד איז דאָך אַן אַנ'אָפּגאָט, וועלכען מיר אַליין שאַפען, און ער איז כסדר ביי אונז אַ בן יחיד.

האָב איך מורא, אַז סוף כל סוף וועט דער העלד בלייבען לינדבערג.

אַ מזל'דיג קינד איז דער דאָזיגער אַמעריקאַנער „באָי".

ער איז דער ערשטער. און זיין ערשטער פליה איבער'ן אָקעאַן האָט געהאַט דעם וואונדערליכען רייץ, און דעם וואונדערליכען מזל.

עס איז געגאַנגען ווי אַ לעגענדע, די בייזע ווירקליכקייט האָט זיך נישט אַריינגעמישט, פון ניו-יאָרק גלייך אין פּאַריז, וואו מען האָט איהם אָפּגעוואַרט אָנגעלאָדען מיט ענטוזיאַזם.

דאַרף מען וויסען, אַז טשעמבערלין און לעווין זענען די צווייטע.

און אַ חוץ דעם האָבען מיר זיך פאַרפּלאָנטערט אין אונזער דענקען און אונזער פיהלען; מיר טענה'ן און בעווייזען סדר, אַז די געוואַגטע פליה טהאָטען פיהרען צו קאָסמאָפּאָליטיזם, צו דערנעהנטערונג, צו דער פאַרברידערונג און צו פאַר'משפּחה'דיגונג פון פעלקער און לענדער און אין דער זעלבער צייט פלאַקערט אין אונז אויף אַ צורייצטער פּאַטריאָטיזם, אַ געריכטער שאָוויניזם און אַ ענגער נאַציאָנאַליזם.

דאָס בעפיהל און דער געדאַנק געהען זיך פונאַנדער און זענען זיך סותר איינער דעם אַנדערען.

איך ווייס נישט צו האָט אונז לינדבערג דערנעהנטערט צום קאָסמאָפּאָליטיזם, אַדער צום אַמעריקאַנער פּאַטריאָטיזם.

מיר דוכט זיך, אַז דער אַמעריקאַנער פּאַטריאָטיזם האָט דאָ מעהר געוואונען און מעהר אויסגעשפּילט.

איצט וויל דער יודישער נאַציאָנאַליזם שלאָגען טובה פון לעווין'ס רייזע.

פאַר די לעצטע עטליכע יאָהר שפּייזט זיך אונזער נאַציאָנאַליזם מיט בריטאַנד'ס קיטשן-רייטערי, מיט די בריה-קייטען פון „הכח" און פון דער גליבקייט פון „מכבי".

איצט זאָגען מיר בעגליקט געוואָרען מיט אַ לופט-פליהער.

איך ווייס נישט, צי די דאָזיגע שפּייז איז די געזונדע, די נאַהרהאַפטיגע און די זאַטיגע פאַר אונזער נאַציאָנאַליזם.

דער מוטיגער פּאַסאַזשיר לעווין האָט געהאַט דעם מוט צו זאָגען אַ יודישען קאָרעספּאָנדענט, אַז ספּאָרט איז אינטערנאַציאָנאַל און געפינט נישט פאַר פּאַסיג צו שיקען אַ גרוס די אַמעריקאַנער יודען פון בערלין.

ער ווייס אַ פנים נישט, אַז יודען לעבען איינער דאָ די וועלט פאַר איהם און ניינצען און מעסטען דאָ דעם כבוד און די אַנערקענונג, וואָס עס קומט איהם.

ספּאָרט איז אינטערנאַציאָנאַל.

אָבער ווי שטאַרק ער בלאָזט אויף דעם נאַציאָנאַליזם..

(מאָרג.-זשורנאַל)

אין פלאַמען פון ליבע און האַס

(ראָמאַן). (61

עטליכע טעג נאָכאַנאַנד איז פערעלע נישט געקומען אין דער פאַבריק.

גרענואַר'ן האָט עס זעהר בעאונרוהיגט.

– זי איז עפּיס נישט מיט אַלעמען!—האָט יהודית איהם געפּרובט צו בערוהיגען.

וואָס ווייטער איז פערעלע געוואָרען אַ ג'אַלק זעלטענערע אַריינגעהערין צו די דרייוויצעס.

גאַנצע טעג איז איצט דער קרענקליכער גרענואַר געזעסען ביי'ם קאַמין, טרייסלענדיג זיך פון קעלט, און וואַרעמענדיג זיינע דאַרע פינגער ביי'ם פייער. ער האָט אָנגעהויבען צו בעקומען הויכע טעמפּעראַטור. לסוף האָט ער זיך אַריינגעלעגט אין בעט.

איין מאָל האָט זיך די אַלטע מוהמע אָפּגערופען צו יהודית'ן:

– ער איז זעהר קראַנק... רעדט פון היץ... און רופט שטענדיג דיין שוועסטער...

יהודית האָט געשיקט נאָך פערעלען.

– ער מוז דיך זעהן, אַ נישט וועט ער אויסגיין פאַר בענקשאַפט.—האָט זי געזאָגט—ער איז דאָך נישט שולדיג... מ'דאַרף אויף איהם רחמנות האָבען...

גרענואַרס געזונד-צושטאַנד האָט זיך אין דער'אמת'ן אין משך פון עטליכע טעג פאַרבעסערט.

ער האָט פאַרנומען זיין געוועהנליכען אָרט אין עס-צימער. און אַ גליקליכער געשמייכעלט צו פערעלען.

דאָס יונגע מיידעל האָט פון איהר זייט, געהאַט צו איהם אַ האַרציגע נטיה, אונטער דער ווירקונג פון זיינע אונגעהייערע מילדע אויגען, וועלכע האָבען מיט אַזוי פיל דורשטיגקייט געקוקט אויף איהר. איבעריגענס. האָט זי, פיהלענדיג פון זיין זייט אַ פאָטערליכע און ברידערליכע בעציהונג, געשענקט איהם—דעם אָרימען קראַנקען, דעם פאַרברענטען פון היץ, דעם פאַר'משפּט'ען אויף אַ פריהצייטיגען טויט—מיט געפיהלען פון שוועסטערליכער אויפמערקזאַמקייט.

צי איז דען דער דאָזיגער דרייסיג-יאָהריגער מענש באמת געווען אַ רייפער מאַנספּערשוין?

ניכער האָט ער מיט זיך פאָרגעשטעלט אַ שוואַך קינד, וואָס אַנ'אויסטערלישען קאָנטראַסט איז צו'ם איהם געווען פערעלע, די אונאַנדערגעבליהטע, לעבענסלוסטיגע מיידעל.

די נאַטור האָט אָבער אָפט ליב צונויפצופיהרען אַזעלכע קאָנטראַסטען.

– היט זיך!—האָט יהודית דעריבער אָפט געוואָרענט איהר שוועסטער—היט זיך!

פערעלע פלעגט דאַן, מיט אַ קנייטש פון ערנסט אויפ'ן שטערן, ענטפערן:

– ליבע שוועסטער! גאָט האָט מיך דאָ אַליין געבראַכט! דו ביזט דאָ אַהער געקומען, כדי אומצוברענגען קאַרל'ען, ווייל ער איז בעשטימט דורכ'ן גורל אויף חרפה און טויט... נו, און איך—איך וועל אפשר קאָנען אַרויסראַטעווען פון טויט גרענואַר'ן... דו וועסט אָפּרוימען פון דער וועלט מיין זינדיגען ברודער. איך וועל איהר אומקעהרען דעם צווייטען אונשולדיגען ברודער...

יהודית האָט צוגעטוליעט פערעלען צום האַרצען.

– האָסט איהם ליב?—האָט זי שטיל אַ פרעג געטאָן.

– ווען איך זעה, אַז ער איז אַזוי גליקליך לעב'ן מיר; ווען ער קוקט אויף מיר מיט די אויגען פון דאַנקבאַרקייט—ווערט מיר אַזוי גוט אויפ'ן האַרצען... און... איך האָב איהם ליב..

יהודית האָט גאָרנישט געענטפערט.

– ווער קען עס וויסען—האָט זי ביי זיך געטראַכט—צי אויך די דאָזיגע ליבע וועט מיר נישט בייהילפיג זיין?

עטליכע מאָל האָט גרענואַר געהאַט בדעה פאַרטרויליך אַדורכצורעדען זיך מיט יהודית'ן, אָבער ווי-נאָר ער פלעגט עפענען די ליפּען, פלעגט ער ענטשוויגען ווערען.

אַנ'איבערגעשראָקענער האָט ער דאַן אַנ'אויג נישט אַראָפּגעלאָזט פון יהודית'ן, פונקט ער וואָלט מורא געהאַט, אַז עפּיס אַ סכנה שטעהט איהר פאָר, אַ געפאַהר וועגען וועלכער זי ווייסט נישט, איז צו איהר נישט צוגעגרייט, און וועגען וועלכער ער וויל איהר מתרה-זיין.

איין מאָל אין אַנ'אָווענד, ווען ער איז אַליין געבליבען זיצען מיט יהודית'ן, האָט ער אונדרייסט פאַרפיהרט אַ שמועס.

– פריילין אידאַ, איך וואָלט אייך געוואָלט שטעלען איינציגע פראַגען.

– אדרבא, פרעגט זיך- העֶר גרענואַר! איך וועל אייך גערן ענטפערן!—האָט איהם יהודית אָפּגעענטפערט פאַרוואונדערט און נייגעריג.

דעם קראַנקענס שטים האָט געקלונגען ציטעריג און אויפגערעגט:

– און איהר וועט זיך אויף מיר נישט בייזערען, פריילין אידאַ?

– חלילה! איך פאַרזיכער אייך, אַז נישט! איך בין זיכער, איהר וועט מיר נישט זאָגען אַזוינס, וואָס זאָל מיך קאָנען בעליידיגען...

גרענואַר האָט אַראָפּגעלאָזט דעם קאָפּ, און זיך פאַרטראַכט.

דער גרויסער עס-צימער איז געווען שוואַך בעלויכטען. דאָס פייער פון קאַמין האָט געוואָרפען אויף דער ערד און אויף דער ענטגעגענדיגער וואַנד העלע צעוואַנקליכע שאָטענס.

יהודית האָט אַ טיף-געריהרטע געוואַרט.

– איך האָב נישט דאָס רעכט—האָט דער קראַנקער ענדליך אָנגעהויבען—איך האָב נישט קיין רעכט צו אַרויסקריגען געהיימנישען פון אייער האַרצען, אָבער... אָבער איך האָב געוואָלט וויסען, פאַרוואָס האָט איהר ליבע פריילין אידאַ, פאַרלאָזט די לוריעס, וועלכע האָבען אייך, ווי בעוואוסט, אַזוי ליב געהאַט, און אָפּגעהיטען אייך ווי אַנ'אויג אין קאָפּ, ווי אַנ'אייגענע טאָכטער.

– מאַדאַם לוריע האָט מיך אַרויסגעטריבען פון שטוב.

– פאַרוואָס?

– ווייל איך פלעג זיך צוזאַמענטרעפען מיט קאַרלען?

– און די פרוי לוריע האָט איהם אַזוי פייגד?

– דאָס ווייס איך נישט. איך בין געווען אַ כלה פון קורט לעווענטאַל, וועלכען די לוריעס האָבען זעהר גערן.

דער יונגער לעווענטאַל איז אָודאי געוואָרען זייער שונא נאָכ'ן טויט פון זיין פאָטער.

– ניין, ער גלויבט אין דער אונשולדיגקייט פון לוריען.

– היינט ווער זשע זאָל זיין דער שולדיגער?

– דאָס ווייסט מען נישט.

– האָט איהר, פריילין אידאַ, טאַקי ליב מיין ברודער?

– איהר צווייפעלט דען אין דעם? האָט יהודית אַ זאָג געטאָן, אויסמיידענדיג צו געבען אַ קלאָהרען ענטפער.

(פאָרטזעצונג קומט).

940

פון דער

שטריק-מאַשינען-פאַבריק

„Sander & Graff, Act. Ges. Chemnitz"

איז אַ באַוואוסטע פירמע אין לאָדז אָנווייזנד אויף אַפּאַר־
טשיקע נעשטעפטען און נים אויך די גלאַטע און זשאַקאַרד־
בונד־מוסטער־מאַשינען נעגען בעקוועמע אָפּצאָה־
לונגען און אויף מאָנאַטליכע ראַטעס.
רעקלעמאַציעס וועדן גענומען ווייטער פאַרטעסן אינבערצולאָזן אין גראַנד־האָטעל

בעקאַנטמאַכונג.

אַ ספּעציאַליסטקע פון לעבער־שטאַפען
נעהמט אָן צו פערשטאָפּען אַלע זאַמטלינכע לעפער און
ריסען פון מלבושים גישט צו דערקענען. צו מעסיגע
פרייזען. איטע גאַטפּעלינסט זיך צו ווענדען צו נאָרעל.
פ מאָ־סקאַ 44, וו. 18. 943

בעקאַנטמאַכונג.

מיט 5 זל. קען יעדער
איינציגער פאַרדינען 10
זלאָטעס טעגליך ביי א
גאַנגבאַר אַרטיקעל צו ער
פאַחען זאַכאַדניאַ 52
ביי ד. ב. קאַפּעלוש. 950

פראָפ. פעראיין פון צייטונגס־פערשפרייטער
אין פּוילען, אָפּטיילונג לאָדז, פּעטריקאָווער 66.

אכטונג, צייטונגס־פערשפרייטער!

מיטוואָך, ד. 13 יולי, פּינקטליך 7 אין אָוונט
קומט פאָר אין פאַראיינס־לאָקאַל

אַ בעריכטס־פערזאַמלונג

מיט פאָלגענדען טאָג־אָרדנונג:

1) קאַסע־און טעטיגקייטס־בעריכט; 2) די לאַגע אין פאַך;
3) וועגען ווינאָגראַד און קאָזאַקעוויטש 4) פריע פאַרשלאַגען.
חברים, ווילט איהר פערבעסערן אייער לאַגע? ווילט איהר,
אַז דער פעראיין זאָל זיך גוט ענטוויקלען, מוזט איהר אַלע
קומען פּינקטליך. קיין איינער טאָר נישט פעהלען.

מיט אַכטונג די פערוואַלטונג.

אַ קאָלאָניאַל־געשעפט

מיט צימער און קיך איז אָפּ־
צוגעבן אָדער איבערצו־
טויש אויף 2 צימער און
קיך, אָדער 1 צימער און קיך.
אָפערטען אונטער „A" אין אדמ.

ס'איז פערלוירען געגאַנגען

אַ וועקסעל אויף דער סומע פון
100 זל. אויסשטעלער מ. צוקער־
מאַן, אָרדע העבט, צאָהלבאַר
דעם 13. יולי. דער וועקסעל
ווערט ערקלערט פאַר אומגילטיג
מאַניאַ פלאָומאַן,
אַלעקסאַנדראָווסקאַ 22. 953

יהי אור!

עלעקטרישע ושאַרובקעס די בעסטע מאַר־
קעס, אויך אַלע עלעקטרישע אַרטיקלען, קויפט
זיך אַמבילינסטען ביי

מ. זענדעל, פּלאַץ וואָלנאָשטשי 9

(ניי ער מאַרק)

רוג נאָוואָמיעסקאַ, פראָנט־געוועלב.

בעמערקונג: אָננאַהמע פון עלעקטרישע אינ־
סטאַלאַציעס און אַלע אַרט פּראָפּאָקאָלען פון די
עלעקטראָווניע, אויך רעפּעראַטורען, קאָנצעסיאָ־
נירט דורך די עלעקטראָווניע. 753

A 4-פערדיגער מאָטאָר

פון דער פירמע Bergman
אָדער פון A. E. G. צו
מעלדען ביי דער פירמע
רוזשיצקי און קאָן,
פּעטריקאָווער 60 947

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן־אַרצט

St. GELBERG

זאַכאָדניאַ 15, טעל. 31-08

היילט גאַנץ פערנאַכלעסיגטע ציינער און מויל־קראַנקהייטען, צאָהן־
ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט־בעשטראַהלונג, ספּעציע־
לער לאַבאָראַטאָריום פון קינסטליכע ציין. נעהמט אָן פון 9—12
ופרימטאָגס פון 3—7 אַווענטס. ביליגע פרייזן. 1481

Zaginiony został weksel na zł. 50.- pł. 22 lipca 1927 r. wystawienia Najman na zlecenie Sz. Fiszbajn. Weksel niniejszy zostaje unieważniony. Zwrócić takowy do D. Zylberynga, Zgierska 5. 946

Dr. ADAM

GROSGLIK

Al. Kościuszki 27, tel. 51-78

הויט און וועגערישע קרענקה
רענטגען און דיכט־היילאינסט
נעמט אָן פון 4—7 אַווענד

רעמשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

און ערצטליך־רענטגענאָלאָגישער קאַבינעט

זגיערסקאַ 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראַפּאָפּאָרט	נאָז, האַלז, אויערן קר.	3-2 11-10 $7^{1}/_{2}-6^{1}/_{2}$
ד"ר רושאַנסקי	הויט־און געשלעכט־קר.	11—10 2—1
ד"ר גאָלדשטיין־פּאָלאַק	אויגען־קראַנקהייטען	2-1
ד"ר יוסטמאַן	נערווען־קראַנקהייטען	2—12
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער־קראַנקהייטען	5-4 12-10
ד"ר פּאַפּיערני	פרויען־און געבורטס־הילף	6-5 1-$11^{1}/_{2}$
ד"ר מאַנטער	כירורגישע־קראַנקהייטען	2-1 און 5 4
ד"ר ווינבערג	אינערע הערץ לונגען־קר.	$7-5^{1}/_{2}$ 1-11
ד"ר שטופּעל	רענטגען	6-4 12—2
א. בראָדזענטשיק	צאָהן־אַרצט	7—3
נ. ראָזעס	צאָהן־אַרצט	2—9

צאָהן־אָפּערירונג, פּלאָמבירונגען, קראָנען, פּראָטעזן, א. אז. וו.
ביי דער לעמשניצע איז געעפענט געוואָרן

רענטגען־אינסטיטוט

היילונג פון הויט־קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט
רענטגען־שטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטו־
נגען, קאַרק־לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע
מעגליכע אַנאַליזען. אַ קורס פאַר שוועסטער.
אונטערזוכונגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.
די לעמשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
חיזוק אין ד"ר שטאָט.

Dr. med

STUPEL

Szkolna 12

ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר
און וועגערישע קראַנקהייטען,
מענער־שוואַכע, רענטגען־
שטראַהלען און קוואַרץ־ליכט,
עלעקטראָ־טעראַפּיע.
נעמט אָן פון 8—9 אין אַוונד

Dr. med. Ludwik

Rapeport

Dr. Narutowicza 25 (Dzielna) tel. 44-10.

ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָ־
זען און האַרן־קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 1 ביז 2
און פון 4 ביז 7 אַוונד.

Dr. med.

BRAUN

פּאָלודניאָוואַ 28

טעלעפאָן 40-26

ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט און
וועגערישע קראַנקהייטען און
מענער־שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ־ליכט
(האָר־אויספאַל)
נעמט אָן פון 9—12 פריה
און פון 5 — 8 אַוונד

פאַרוואָס?

זענען דאָ שעהנע ליפּען, וועלכע קיינער האָט נאָך קיינמאָל נישט געקושט...
זענען דאָ שעהנע פרויען, וועלכע מען מיידט אויס...
זענען דאָ ענערגישע מאַנספּערזאָנען, וועלכע האָבען נישט קיין ערפאָלג אין לעבען

ווייל,

זיי בענוצען נישט דעם איינציגען ראַדיקאַלען מיטעל געגען שלעכטען ריח פון מויל, וואָס נור זיי אַליין
פיהלען איהם נישט, און וועלכער מאַכט אויסערגעוועהנליך נישט אָנגענעהם דאָס דערנעהנטערן זיך צו זיי.

FERMENTINA

בעזייטיגט דעם שלעכטען ריח פון מויל, פלעגט די ציינער, שטאַרקט די דזשאָנסלעס און מאַכט
דעם אָטעם אָנגענעהם.

הויפּט־סקלאַד אויף פּוילען: ROMAN WŁODARSKI, WARSZAWA, LUBIECKIEGO 5

צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען, אַפּטייק־סקלאַדען און פּאַרפומעריע־געשעפטען. פרייז 2.75 זל. פאַר שטיק. ווען מ'קריגט
נישט, דאַרף מען זיך ווענדען צום הויפּט־סקלאַד אויף פּוילען. פאַר קונים פון דער פּראָווינץ ווערט אַרויסגעשיקט נאָכ'ן
בעקומען פאָראויס 3 זל. אָדער 3.50 אויף א נאָכנאַהמע. 1919 היט זיך פאַר פעלשונגען!

פערטרעטער אין פערשידענע שטעט אויף איינענער רעכנונג ווערען געזוכט

קויפט מעבעל

נישט קיין
בעפאָר איהר איבערצייגט איך נישט, אַז אין מײַן
מעבעל־געשעפט

גדאַנסקאַ (דלוגאַ) 44 Ch. ŁAZNIK

גיט ביי מיר קענט איהר שעהנע
קויפען פערשידענע מעבעל און ביליג.
בעמערקונג: איך קויף און פערשידענע מעבעל, דיוואַנעס,
פעלצען, ניי־מאַשינען, סאַמאָוואַרען א. אז. וו.
איך צאָהל די העכסטע פרייזען, קומט און איבערצייגט אייך.

לעמשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

פּיאָטרקאָווסקאַ 11, טעל. 37-63

אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד

ד"ר וואָליגאָסקי	נאָז, האַלז, אויערן־קר.	4—3
ד"ר הערשוער	קינדער־קראַנקהייטען	[illegible] 5—4
ד"ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	1—11
ד"ר לובינסקי	הויט־און געשלעכט קר.	2—12
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גייסטיגע קר.	5—1
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען־קראַנקהייטען	[illegible]
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	— 1
ד"ר בערנשטיין	פרויען און געבורטס־הילף	4—3

[illegible]
איינפיהרען העגען שקאַרלאַטין.
בײַ דער לעמשניצע איז געעפענט געוואָרן א
רענטגענאָלאָגישער קאַבינעט
עס נעהמען אָן:

ד"ר זילבערשטיין	צאָהן־אַרצט	2—10 נאָכמ
ד"ר לאַזשינסקאַ־מאַראַשעווסקאַ	צאָהן־אַרצט	7—3

קינסטליכע ציינער, קראָנען, פּלאָמבען א. אז. וו.
די לעמשניצע איז אויך אָפען זונטאג

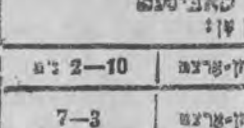

ד"ר מעד.

J. SZMERŁOWSKI

פּעטריק. 17 טעל. 7-13
אַקושעריע־ און פרויען־קראַנק.
צוריקגעקומען
נעמט אָן פון 3—5 און 7—8 אָוו.

קאָפּ־ווייטאָג און ערשעפּונג,

ווי אויך מאָגען־פערדאָרבונג, לעבער־קראַנקהייטען, נירען,
גאַל־שטיינער, רעומאַטיזם, אַרטעריאָ־סקלעראָזיס, העמאָרוידען
קומען פון זאַר צוליב דער שלעכטער [illegible]
און פעראונרייניגונג פון בלוט און מענשליכען אָרגאַניזם.

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA

ווירקען צו [illegible] ערהייטערן און [illegible]
רייניגען דאָס בלוט [illegible]
מאָגען און [illegible]
[illegible] און נירען [illegible] און

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA

בעזייטיגען פון אָרגאַניזם די [illegible]
אויך בעקעמפען דאָס שאַפען זיך [illegible] וואָס
איז גורם צו רעומאַטיזם און אַרטעריאָ־סקלעראָזיס.

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA

בעזייטיגען און פערהיטען דאָס שאַפען זיך פון גאַל־שטיי־
נער און פערמילדערן די העמאָרוידער־שמערצען.

די פרייזען: אַ האַלבע שאַכטעל 1.50 זל.
אַ דאָפּעלטע שאַכטעל 2.50 זל.
צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען און אַפּטייק־סקלאַדען. 996

והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת?

פערוואָס לויפט יעדער אין ביוראָ פּיעטריקאָווער 17?

ואמרת אליו, זאָלסטו אים ענטפערן:

— ווייל אין דעם ביוראָ —

פּעטריקאָווער 17

2-טען הויף, פּאַרטער, דערבייגעגען זאַכאָדניאַ 52, וואו
מ'קויפט, מ'פערקויפט און מ'שרייבט איבער ביטעם לויט'ן
אומזאָנסט, קלאָזעטען, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף
אַלע שטעדט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, אַפּאָזיציעס,
אַדוואָלאַניעס, רעקורסען, וועגען פּעמער און קאָ־
מיסאַריאַט־רושאָנדו, ביטעם וועגען דירה און אויסאָנגד
ראָזיעמטשי און אין אַלע פּאָליציי־בעצירקען, שותפות־
אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערציזיעס,
אַקטען דאַראָוניעס, קאָרנע ספּראַוועס, ווי אויך
איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.
רעכטס־קאָנסולטאַנט ד. מאַנעלאַ
פּעטריקאָווער 17, זאַכאָדניאַ 52.
שנעל, רעעל און ביליג!

אָבאָנעמענטס־פּרייז: · אין לאָדז: א חודש — 5 זלאָטעס, — אויף דער פּראָווינץ: א חודש — 6 זלאָטעס, אין אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט טייערער.

אַנאָנסען־פּרייז:

פּעטיט־שורה · ···

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman